DUHOVNI
PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVI. letnik. | V Ljubljani, december 1909. | XII. zvezek.

Druga adventna nedelja.

Kdaj in kako je Bog v teku časa razodeval resnico o prihodu Mesije.

Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo? Mat. 11, 3.

Iz teh besedi sv. Janeza Krstnika, ki jih beremo v današnjem sv. evangelju, je razvidno, da so Judje željno pričakovali Zveličarja sveta. Ta želja po Zveličarju je bila posebno živa tisto leto, ko je imel priti na svet. Takrat se niso o drugem pogovarjali, ko o prihodu Mesije. Ko so prišli trije modri iz jutrove dežele h kralju Herodu in so ga vprašali, kje da je rojen Zveličar, je poklical kralj pismarje in jih vprašal, kje da se mora roditi Zveličar sveta? Pismouki so brž našli zapisano, da mora Zveličar priti na svet v Betlehemu. In ko je Kristus delal velike čudeže pred judovsko množico, je množica govorila: Resnično ta je prerok, ki ima priti na svet.

V tistem času so bili tedaj Judje prepričani, da mora priti Zveličar. Zakaj so bili prepričani? Bili so prepričani, ker je Bog to resnico večkrat in sicer na razne načine oznanil in ukazal zapisati. Danes hočemo premišljevati, kdaj in kako je Bog v teku časa Judom to resnico razodeval. To naše premišljevanje naj bo v pripravo na vesele božične praznike, ko bomo praznovali rojstvo Zveličarja Jezusa Kristusa.

Da pride Zveličar, oznanil je Bog že prvim staršem v raju. Ko je Bog proklinjal kačo ali hudobnega duha, ki je bil v kači, je rekel te besede: Prokleta si med vsemi živalmi in zvermi na zemlji! Po prsih se boš plazila in prst jedla vse dni svojega življenja. *Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona bo tebi glavo strla!*

Te besede so bile Adamu in Evi v tolažbo, ko sta morala zapustiti raj in ko sta začela v potu svojega obraza služiti si kruha. Te besede sta pravila svojim otrokom in ti zopet svojim potomcem. Tako je bilo pri vseh narodih prepričanje, da bo prišla na svet žena, ki bo hudobnemu duhu glavo strla s tem, da bo rodila na svet Zveličarja. Če vprašate še dandanes Jude, kaj mislijo o rojstvu Zveličarja, odgovorijo: Prišla bo žena, ki bo hudobnemu duhu strla glavo, ker bo rodila Zveličarja sveta. Mi kristjani vemo, da je ta žena Marija, ki je satanu glavo strla, ker je rodila na svet Gospoda Jezusa Kristusa.

Bog je brž po grehu prvih staršev ukazal krvave daritve. Klali so Bogu v dar jagnjeta, teleta i. t. d. Kaj so pomenjale te daritve? Vse te daritve so pomenjale eno daritev, katero je Zveličar Jezus Kristus opravil, ko je kakor jagnje prelil svojo kri in umrl za nas v velikih bolečinah na sv. križu.

Ko je Bog izvolil Abrahama za očeta izvoljenega ljudstva izraelskega, t. j. nekaj čez dva tisoč let pred Kristusom, rekel mu je te-le znamenite besede: Očeta te bom storil velikemu narodu in te bom oblagodaril, *in v tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji.*

To so bile zopet jasne besede. Če vprašate dandanes Jude, iz katerega roda ima priti Zveličar sveta, tedaj vam odgovorijo: Iz našega rodu, ker mi smo Abrahamovega rodu. Bog je Abrahamu obljubil, da bo iz njegovega rodu prišel Zveličar, po katerem bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji: In v tebi, o Abraham, bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji! To prorokovanje je Abraham povedal svojim otrokom, ti zopet svojim potomcem in tako se je širila med Judi ta obljuba od rodu do rodu, da so še dandanes Judje trdno prepričani, da bo iz njih rodu prišel Zveličar.

Ko je Abraham hotel na gori Morija iz pokorščine do Boga zaklati svojega sina Izaka in mu je angel pridržal roko, se mu je prikazal Bog in mu rekel: Sam pri sebi sem prisegel . . . ker si to storil in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo

mene, hočem te blagosloviti in pomnožiti tvoj rod kakor zvezde na nebu in kakor pesek ob bregu morja: *in po tvojem zarodu bodo blagoslovljeni vsi narodi na zemlji.*

To je bilo zopet jasno prorokovanje 2000 let pred Kristusom.

Ko je očak Jakob ležal na smrtni postelji, t. j. okolu 1900 let pred Kristusom, je poklical svoje dvanajstere sinove in je vsakega posebe blagoslovil. Ko je prišel na vrsto sin Juda, je umirajoči oče uprl vanj svoje oči in mu rekel: Juda, tvoja roka bo nad tilnikom tvojih sovražnikov; pred teboj se bodo priklanjali sinovi tvojega očeta. *Kraljeva palica ne bo odvzeta od Jude, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, katerega čakajo vsi narodi!*

Kraljeva palica torej ne bo odvzeta od Judovega rodu, dokler ne pride Zveličar sveta ali z drugimi besedami: Iz Judovega rodu bodo vedno kralji, ki bodo gospodovali nad Izraelci, dokler ne pride Zveličar. To prorokovanje se je natanko izpolnilo. Iz Judovega rodu so bili kralji izraelskega ljudstva do kralja Heroda, ki ni bil več iz Judovega rodu. Takrat so se izpolnile te besede, in takrat se je rodil v Betlehemu Zveličar sveta: Jezus Kristus.

Ko je okolu tisoč štiristo let pred Kristusovim rojstvom imel umreti Mozes, je poklical skupaj vse izraelsko ljudstvo in mu rekel: *Proroka, meni enakega, vam bo Bog obudil, tega poslušajte.*

Na podlagi tega Mozesovega prorokovanja pričakujejo Judje še dandanes proroka, kateri jih bo rešil, kakor je Mozes rešil izraelsko ljudstvo iz egiptovske sužnosti.

Davidu kralju je bilo rečeno, da bo iz njegovega rodu prišel Zveličar sveta: *Iz tvojega rodu,* mu je rekel Bog, *bom obudil enega, čigar sedež bo trdno stal vekomaj.* Jaz mu hočem Oče biti, on pa mi bo sin.

Po kralju Davidu je Bog tudi oznanil, da bo Zveličar sveta trpel, da ga bodo zasmehovali in da bo umrl na sramotnem križu.

Čim bolj pa se je bližal čas prihoda Zveličarjevega, tem jasnejše so prorokovali proroki. Prorok *Miheja* je celo povedal kraj, kje da se bo rodil Zveličar sveta. Beremo namreč pri proroku Miheji[1] te-le besede: *In Ti Betlehem, zemlja Judova, ni-*

[1] Pogl. 5.

kakor nisi najmanja, ker iz Tebe bo prišel vodja, ki bo vodil moje ljudstvo Izraelsko. Iz teh besedi so Judje sklepali, da se bo Zveličar rodil v Betlehemu.

Prorok Izaija je prorokoval, da ga bo rodila devica. To so besede njegove:[1] „Glej, devica bo spočela in rodila sina in ga bo imenovala Emanuel t. j. Bog z nami, — kar se je do pičice izpolnilo, ker Marija Devica je spočela in rodila Jezusa, ki je Emanuel, t. j. pravi Bog z nami.

Najbolj natanko pa je opisal prihod Zveličarjev prorok *Daniel* okolu 500 let pred Kristusom: Daniel je natanko povedal, da bo od časa, ko bodo Judje po babilonski sužnosti zopet sezidali jeruzalemsko mesto, do odrešitve preteklo 490 let, da bodo Kristusa umorili, da bodo tempelj razdjali, da bo razdjanje trajalo vekomaj, judovsko ljudstvo pa da se bo razkropilo po celem svetu.

To prorokovanje se je natanko dopolnilo, ker od sezidanja novega Jeruzalema po babilonski sužnosti do smrti Zveličarja Jezusa Kristusa je v resnici le okolu 490 let. Zato je ravno ob istem času, ko je prišel na svet Zveličar Jezus Kristus, bilo še več drugih, ki so pravili, da so Kristus. Veliko ljudi je šlo tudi v resnici za njimi. Vse je bilo takrat prepričano, da mora priti Zveličar na svet, ker je prorok Daniel tako prorokoval.

Prerok Zaharija je celo oznanil, da bo Zveličar prijezdil na oslu v Jeruzalem, kar se je tudi zgodilo, kakor praznujemo na oljčno (cvetno) nedeljo.

Ko so se Izraelci vrnili iz babilonske sužnosti, sezidali so zopet tempelj jeruzalemski okolu 516 let pred Kristusovim rojstvom. Med Judi pa so bili tudi stari ljudje, kateri so videli prejšnji Salomonov tempelj pred babilonsko sužnostjo, ki so ga bili razdejali Babilonci. In ko so ti stari Judje prišli v novo sezidani tempelj in so videli, kako reven, slab in malovreden je nasproti prejšnjemu — bili so silno žalostni ter so jokali za lepoto prejšnjega tempelja. Prorok Agej pa jih je tolažil rekoč: *Ta tempelj bo še bolj imeniten ko je bil Salomonov, ker v ta tempelj bo prišel Zveličar sveta, kojega pričakujejo vsi narodje na zemlji.*[2]

Po tem prorokovanju so Judje vedeli, da mora Zveličar priti, preden bodo sovražniki novi jeruzalemski tempelj razdejali.

[1] Pogl. 7.

[2] II. 8.

Novi jeruzalemski tempelj so razdejali Rimljani kmalu po Jezusovi smrti. Jezus je o tem tempelju rekel, da ne bo kamen na kamnu ostal. Zgodilo se je prav tako, kajti 37 let po smrti Jezusovi so prišli Rimljani z veliko vojsko in so mesto in tempelj razdejali. Judje bi bili iz tega lehko spoznali, da je Zveličar že prišel.

Da bi pa sovražniki krščanske vere pokazali, da so Jezusove besede laž, začeli so dvakrat iznova zidati tempelj, toda vsakikrat sta velik potres in ogenj njih delo zabranila. Dandanes nimajo Judje več duhovnikov in bi jim tempelj nič ne koristil, ko bi ga tudi sezidali.

Predragi v Kristusu! Na podlagi jasnih prerokovanj so stari Judje pričakovali prihod Zveličarja sveta in ga dandanes še pričakujejo njih neverni potomci. Toda mi vemo, da je prerokovani Zveličar že prišel. Za božične praznike obnavljamo vsako leto veselje, ki je prešinilo vse narode ob njegovem prihodu. Kakor so Judje v starem zakonu željno pričakovali Zveličarjevega prihoda, tako pričakujemo mi željno vsako leto svetih božičnih praznikov, ko praznujemo rojstvo Jezusa Kristusa. Kakor se je človeški rod skozi štiri tisoč let pripravljal na prihod Zveličarjev, tako se moramo tudi mi štiri adventne tedne pripravljati na praznik rojstva Jezusa Kristusa. Pripravljajmo se zlasti z vrednim prejemanjem zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, da bomo s čistim srcem praznovali sv. praznike. Delajmo pokoro po besedah sv. Janeza Krstnika, ker naše zveličanje je blizu. Amen. *Dr. Egidij.*

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Brezmadežno spočetje naznanjeno v starem zakonu.

(Osnova pridige.)

Glej, pridem: v začetku bukev je pisano o meni — da storim, o Bog, Tvojo voljo! Hebr. 10, 7.

Zaradi Marijinega brezmadežnega spočetja ste, ljubi poslušavci, danes odložili delo in prihiteli pred svojo deviško mater prejemat sv. zakramente in opravit svoje molitve. Po pravici pri-

čakujete premišljevanja o današnji skrivnosti svete vere, o prednosti Marije, ki povzdiguje mater božjo nad angele in svetnike. Rad to premišljujem vam v pouk, Mariji v čast, posebno še v zadoščenje za vse skrunitve in zaničevanje, ki ga mora dandanes prenašati Devica uprav zaradi svoje čistosti od mlačnih, malovernih kristjanov, krivovercev in nevernikov.

Razločujte, dragi v Kristusu, predvsem skrivnost, dejstvo, resnico brezmadežnosti od razglasitve, razodetja in spoznanja njenega od strani človeškega rodu.

Podlaga današnjemu prazniku je resnica, da je preblažena devica Marija v svojem začetku, v prvem trenotku svojega življenja pod srcem svoje matere, sv. Ane, bila obvarovana podedovanega, izvirnega greha. Tako je Bog odločil v začetku in je ostal zvest sam sebi in svojemu sklepu.

Ker je za angeli tudi človek s svojo nepokorščino hudo razžalil Stvarnika, je Najsvetejši po pravici nevoljen nad vsako novo, mlado dušo. Zato je človek brez sv. krsta otrok jeze božje, z drugimi besedami: seboj prinese na svet madež izvirnega greha, ker je Adamove krvi in rodovine.

O Mariji, preodločeni materi svojega Sina, je Bog Oče sklenil drugače: na njeno dušo, njeno življenje ni bil nevoljen nikdar, ona mu je bila čisto po volji. Ta sklep je Bog že v prvi knjigi sv. pisma razodel. Zato Brezmadežna z Jezusom lahko Bogu kliče: „Glej, pridem: v začetku bukev je pisano o meni — da storim, o Bog, Tvojo voljo.“ (Hebr. 10, 7.) Druga reč pa je razodetje te resnice. Bog nam ni dolžan svojih sklepov, skrivnosti, resnic kar naprej določno oznaniti kakor kak posvetni vladar svoje postave. Dosti je, da nam jih namigne, iščemo in najdemo jih sami, zato nam je dal razum in sv. pismo. Kakor pri marsikateri, se je zlasti pri resnici Brezmadežnosti uresničevala Gospodova prilika o gorčičnem zrnu, ki je najdrobnejše vseh semen, kadar pa zraste, je večje kakor vsa zelišča in je drevo. (Mt. 13, 32.) Pred svetom je Bog le polagoma razodeval to najlepšo prednost svoje matere, neveste, hčere. Ljudje so le polagoma spoznavali to skrivnost, dokler ni iz ust Pija IX. l. 1854. zasijala svitlo in jasno, določno in natančno vpričo apostolskih naslednikov, rimskokatoliških škofov, zasijala kot razodeta, torej zapovedana verska resnica. Kdor je še dvomil, je štiri leta pozneje v Lurdu izvedel iz ust Preblažene: „Brezmadežno Spočetje sem“.

Preobširno je naštevati vse zgodovinske pojave, kako se je v stoletjih od kraja do kraja sveta razvijalo češčenje brezmadežnega spočetja: besede evangelistov, nauk cerkvenih očetov, dokazovanja cerkvenih učenikov, podobe z napisi, kapele s kipi, cerkve, pesmi, molitve na čast „Brezmadežni“ — kdo more vse naenkrat premišljevati.

V adventu smo. Ta čas nas spominja one dolge dobe pričakovanja na Odrešenika in sevé tudi na njegovo mater. Kajti Bog je tudi o materi to in ono naznanil v starem zakonu, tako predvsem njeno brezmadežno čast in prednost. Stara zaveza je nekako pozorišče Boga Očeta: njegova lepa dota izvoljeni hčeri pa je njeno brezmadežno spočetje.

1. Marija — napovedana v raju. (Gen. 3, 15.) —: „vedno sovraštvo“ med Marijo in satanom, torej vedno, vsikdar brez greha; nikdar pod oblastjo: izvirni greh pa je največja moč hudega duha, je njegovo delo, ž njim si podjarmi Adamove sinove. „Glavo strla“ —: satan je glava, začetnik izvirnega greha, ta pa glava neštetih grehov; Marija jo bo strla — bo brez izvirnega greha.

2. Judita — Betulija — Holofern. Ves narod v nevarnosti — zaradi prvega greha vse človeštvo v nevarnosti. „Lepa, zala“ — kakor sploh predpodobe Marijine: tudi Marija lepa ne le zunanje, telesno, še bolj notranje, dušno: „Vse veličastvo kraljeve hčerè je znotraj — za njo so device h kralju peljane“ (Ps. 44, 14.), tedaj nadkriljuje vse device, tudi tiste, o katerih smemo brez predrznosti trditi, da niso storile osebnega greha: s čim naj jih Marija nadkriljuje? S tem, da ona niti izvirnega greha nima, pred katerim vse druge niso utekle.

Bogata je bila — že prej in ko je premagala poglavarja sovražnikov, ki so se pred njo v beg spustili, so jo hvaležni rojaki še povrh obdarovali z zakladi sovražnikov. To bogastvo je predpodoba Marijinega bogastva vseh milosti in čednosti, obvarovanih in ohranjenih, takorekoč uplenjenih pred peklenskim sovražnikom. Temelj, predpogoj, podlaga temu bogastvu pa je prostost izvirnega greha. Zmagala vojvodo Holoferna — Marija hudega duha, vladarja in izvirni greh, ki je vojvoda vseh osebnih. S tem premagala obenem vojake — Marija pa osebne grehe, ki se vojskujejo zoper nas za pekel. Judita ostane čista, neoskrunjena; neomadeževana, nedotak-

njena se vrne domov — Marija ostane nedotaknjena, brezmadežna, brez vsakega greha.

3. Estera (15, 12.) Naravnost pove kralj Asver: Ne boj se, ne boš umrla, ne boš zapadla kazni, kateri zapade vsak drug zavolj postave, ki za tebe ne velja, ker si po moji volji izvzeta. Smrt je splošna kazen za greh, greh pa vseobčna dedščina vseh ljudi, Marija izvzeta po izvanredni določbi, volji Najvišjega, kralja nebes in zemlje, zato prihaja Marija na svet, da stori voljo Boga samega. (Hebr. 10, 7.)

4. Salomonove krasne, pomenljive besede obrača sveta Cerkev na brezmadežno spočetje; n. pr.

a) Prov, 8, 24. „Ni še bilo breznov (— grehov) in jaz sem bila že spočeta. Ko je Bog nebesa narejal, sem bila zraven, sem ves čas (brez trenotka kake izjeme) pred njim igrala, bila sem njegova ljubljenka“ (v njegovi milosti, brez greha).

b) Cant. 4, 7. „Vsa si lepa, moja prijateljica in madeža ni na tebi“ — najmanj pa poniževalen madež izvirnega greha.

c) Cant. 4, 12. „Zaprt vrt si, sestra, moja nevesta, zaprt vrt“, v katerega se ni mogla priplaziti peklenska kača, kamor ni mogel sovražnik zasejati najmanjše zeli, ne plevela, ne ljulike, greha. „Zapečaten studenec“, v katerega ni mogel sovražnik vliti niti kapljice strupa, ne skaliti čistega izvirka, ne omadeževati njenega spočetja z izvirnim grehom.

„Studenec vrtov iz Libanona, vir živih vodà“ — vrti raja, iz „belega“, čistega hriba, z vodo večnega življenja, katero bi bil izviren greh skalil, pravico do življenja zadušil.

d) Sap. 7, 24. — 29. „Zavolj svoje čistote vse prešine, ona je namreč dih božje moči in čist iztok svetlosti vsemogočnega Boga in zato ne pride nič omadeževanega k nji; ona je svetloba večne luči in brezmadežno ogledalo božjega veličastva in podoba njegove dobrote in ker je edina, vse premore.

Ona je lepši kakor solnce in preseže vso uredbo zvezd (vse milosti drugih svetnikov) in če se z lučjo (nedolžnih) primeri, jo prekosi.

5. Oznanjenje Jezusovega rojstva. (Lc. 1, 28.) Ko je legal v grob stari zakon in se porajal v svitli zarji novi: na pragu obeh je Bog neovržno in dovolj določno sporočil iz nebes svojo voljo, dobro premišljen pozdrav svoji ljubljeni hčeri, izvoljeni nevesti, najčistejši materi, pozdrav iz ust odlič-

nega nebeškega kneza, svojega poslanca, nadangela Gabriela: „Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj“. Tedaj zdrava, pozdravljena, ne prekleta, ne zavržena, ne kaznovana kakor vsi drugi ljudje. Milosti polna, ne brez milosti — kar bi pa gotovo bila v trenotku spočetja, če bi ne bila brezmadežno spočeta. Gospod s teboj — ni brez Gospoda, ni brez Boga, torej ni brez njegove ljubezni, milosti — ni v grehu, ki ugonobi naše združenje z Bogom, nam vzame njegovo ljubezen ... Le ponavljajmo prav srčno slehern dan v tem življenju ta angelski pozdrav, da ga bomo smeli ponavljati vekomaj združeni z angeli in zveličanimi duhovi: „Zdrava Marija!“

Že pred Kristusom so si modrejši, ki so besedo božjo hoteli vzprejeti, predstavljali v duhu Mesijevo mater povsem neoskrunjeno, najčistejšo, brezmadežno. Besede Boga samega, njegovih prerokov, Marijine predpodobe in predhodnice so jih na to napeljevale. Koliko lažje mi kristjani to verujemo, ko je spolnjeno, kar je bilo naznanjeno.

Danes pa se veselimo na čast Mariji, da nam je njena najlepša prednost — podlaga, izvir vseh drugih — brezmadežno spočetje ne le razodeta temveč tudi naročena kot verska resnica. Oklenimo se je trdno. Ne toliko za Marijo, še bolj za nas je čast in veselje, radost in tolažba, pomoč in korist, da imamo brezmadežno mater. Zadostujmo danes za vse nečasti, ki se godijo zaradi njene čistosti. Priporočajmo se ji, naj tudi nam izprosi pri istem Bogu, ki je njo ohranil brezmadežno — milost očiščenja, odpuščenja, spokorjenja, da se zveličamo, ker vemo da z grehi omadeževani ne pridemo v nebo, kajti nič omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo. O Marija, brez madeža spočeta, prosi, prosi za nas, ki k tebi pribežimo, zdaj in ob smrtni uri. — Amen. *M. Volčič.*

Tretja adventna nedelja.

Homiletični govor.

V sredi med vami stoji, ki ga vi ne poznate. Jan. 1. 26.

1. Janez Krstnik je bil predhodnik Jezusov, ki je s svojo spokornostjo in s svojim pridigovanjem pripravljal pot Odrešeniku. Zavoljo njegove velike svetosti so nekateri mislili, da je morda

že on obljubljeni Mesija. Da bi o tem kaj gotovega izvedeli, so poslali do njega vprašat: kdo da je. In Janez je naravnost povedal, da on ni Kristus, ni Elija, ni prerok, temuč le Gospodov poslanec, da bi njemu pot pripravil. Tisti, katerega vi iščete in po njem poprašujete, tudi ni daleč; *v sredi med vami je (že), pa ga vi ne poznate.*

Kako pa je smel Janez reči: V sredi med vami . . . Kdo je ta? Ta je ravno obljubljeni Mesija, Sin božji. V sredi med njimi (med Judi) v Betlehemu se je rodil, pa ljudstvo, le nekaj pastircev izvzemši, ga ni spoznalo; trije modri iz jutrovih dežel so ga spoznali in molili, a domači se zanj niso zmenili, temuč ga slabotnega otroka celo preganjali; v Nazaretu je kot deček rastel in živel, a ljudje so ga imeli za tesarjevega sina: kot dvanajstletni mladenič je v Jeruzalemskem tempeljnu s svojo modrostjo prekosil vse pismarje, a vendar ga niso hoteli poznati kot večno Modrost; v svojem tridesetem letu je očitno nastopil, prišel v puščavo, kjer je Janez pridigoval ter njega zagledavši klical: „Glejte Jagnje božje, ki odjemlje greh svetá!“ (Jan. 1. 29.) in Judje ga niso poznali. Zakaj ne? zato ker niso hoteli; ker so pričakovali le imenitnega Gospoda, mogočnega kralja; nad ponižnim, neznatnim Mesijem so se spodtikali.

2. Pa čuda! tudi še dandanašnji, skoro že 2000 let po Kristusu, veljajo besede, ki jih je Janez na Jude obrnil, rekoč: „V sredi med vami . . .“ Ne samo mnogo ljudi je na širnem svetu, ki Jezusa še ne poznajo, ker jim ali še ni bil oznanovan njegov božji nauk, ali so pa zopet zabredli v malikovalstvo in krivo vero; tudi med kristjani se dobé taki, ki ga ne poznajo, ga nočejo poznati, častiti in slaviti, kakor je njihova dolžnost.

Pri tej, na eno stran tolažljivi, na drugo pa silno žalostni resnici hočemo danes ostati ter jo nekoliko premisliti. Zato danes dokažem;

a) Jezus je sredi med nami;

b) mnogi ga ne poznajo.

Sladka zavest, da je Jezus vedno med nami, in blagor njemu, ki ga pozna kot svojega ljubega Zveličarja, kakor se boste zdaj prepričali.

I. Kristus stoji sredi med nami. On živi v svoji Cerkvi, živi med narodi, živi med posameznimi — po svojem čudovitem delovanju, s katerim vodi in vlada osode narodov, kakor posameznega. Da, Kristus je sredi med nami, kakor

1. naš učenik. Preden je Zveličar zapustil svet, je v svoji Cerkvi postavil posebno učeništvo, ko je rekel apostolom: „Pojdite po vsem svetu, učite vse narode!“ (Mat. 28. 19.) To učeništvo še obstoji ter bo obstalo do konca dni. Sv. Duh ga vodi in varuje zmotljivosti, ono uči namesto Kristusa po njegovem povelju in v njegovem imenu. To učeništvo obstoji iz rimskega papeža in katoliških škofov, udeležujejo se ga tudi mašniki, ki so po njih poslani in v posameznih občinah oznanjujejo božjo besedo. V njihovi osebi torej govori Kristus k vernikom ter jim oznanjuje zveličanski nauk.

Kakor nekdaj govori še vedno svetu kot pastir in učenik; kolikokrat se razlega glas zdaj otrokom, zdaj mladeničem in dekletom, on govori zdaj možem in ženam, zdaj bogatim in revnim, zdaj visokim in preprostim, govori vsem, ki se krog prižnic zbirajo; on govori zdaj milo, zdaj resno, kmalu prosé in in zopet svaré, kmalu vabljivo, kmalu preteče, — kakor ko je hodil po Sveti deželi in ljudem oznanjeval nebeške resnice.

In to besedo Gospodovo kolikokrat ste že slišali! Od mladih nog ste že poučevani v verskih resnicah, in tečni kruh besede božje se vam lomi v sv. Cerkvi vsako nedeljo in praznik in pri mnogih priložnostih. Slehrni se more v vseh dušnih dvomih in zadregah zateči za svet k krščanskemu duhovstvu in bo vselej našel neskaljeno resnico. In dandanašnji ko toliko novotarij nastaja; ko vedno prihajajo krivi učeniki in trosijo zapeljive nauke ter izvun krščanstva iščejo sreče in zadovoljnosti, da semtertje zbegajo tudi vernike; ko se nove vede v nasprotje stavijo z razodenjem božjim — je zopet Jezus, ki s Sv. Duhom vodi in varuje svojo Cerkev vse zmote in osramoti vse zvite napade na razodete resnice. On razsvetljuje višjega pastirja, rimskega papeža, da v prelepih pismih uči vladarje in podložnike, učene in preproste, visoke in nizke in vsem kaže pravo pot resnice, do časne in večne sreče. Tako ostane beseda Gospodova vekomaj (1. Pet. 1. 25.), ki nas uči, svari, tolaži, straši, sploh osrečuje.

Kristus je sredi med nami, kakor

2. naš oče. Zveličar je v svoji neskončni modrosti in usmiljenosti našel sredstvo, da more vedno kakor oče med nami, svojimi otroci, prebivati in nam osebno svoje milosti deliti. To pa se godi v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, v katerem govori: „Moje veselje je bivati s človeškimi otroci; kajti tukaj je „resnično, istinito in bistveno pričujoč,“ kakor uči sveti

tridentinski zbor (sess. 13. can. 1.) In tako je sv. oltarni zakrament neprenehano obiskanje Zveličarjevo. To obiskanje je polno neskončne ljubezni, katero Jezus skazuje s tem, da on, veliki in sveti Bog, katerega ne obseže nebo in zemlja, pri sv. obhajilu pride v ubogo človeško srce in se z njim tesno zedini. To obiskanje je polno milosti, katero skazuje s tem, da v svetem obhajilu nebeške zaklade izlije v tistega, kateri se mu z zaupanjem bliža in ga prejme s čistim srcem, da tolažbo in moč v trpljenju in borenju sedanjega življenja podeli in napolnjuje duše s čudezno sladkostjo in predokusom prihodnje blaženosti.

To je najvišja, najsvetejša, pa tudi najbolj tolažljiva skrivnost naše svete vere, da Jezus res kot Bog in človek, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom v tabernakeljnih naših krščanskih tempeljnov noč in dan v sredi med nami prebiva kakor dober oče v sredi svojih otrok in je tu pripravljen vsak trenotek nam deliti svoje milosti.

Kristus je sredi med nami, kakor

3. naš srednik. To pa se godi v daritvi sv. maše. V tej čudezni skrivnosti Zveličar nekrvavo ponavlja tisto veliko daritev, katero je krvavo opravil na Kalvariji. In ta skrivnost se v sredi med nami vrši na naših oltarjih. Kakor daleč seže krščanski svet, povsod se nahajajo ali veličastne hiše božje ali pa med komaj izpreobrnenimi borne cerkvice, kjer se Sin božji po rokah mašnikovih pod podobo kruha in vina daruje nebeškemu Očetu. V sveti maši je Kristus naš srednik, ker svoje telo in kri daruje Očetu, da bi poplačal naše grešne dolgove in nam izprosil milosti in usmiljenje. Zato se pobožni učeniki ne obotavljajo trditi, da se ima svet le tej sv. daritvi zahvaliti za svoje ohranjenje, ko bi sicer zavoljo toliko grehov človeštva že zdavnej bil pokončan. In ta trditev se opira na tehtne vzroke, katerih sled nahajamo v svetem pismu. Saj Jezus pri sv. maši nebeškemu Očetu daruje tisto kri, „po kateri smo bili opravičeni“ (Rimlj. 5. 9.) in „katera boljši govori, kakor kri Abelnova“ (Hbr. 12. 25.), on daruje tisto kri, „ki nas očiščuje vseh grehov“ (1. Jan. 1. 7.) in katere samo ena kapljica zadostuje, da bi izbrisala hudobije vesoljnega sveta. Šele ob sodbi se bodo razodeli vsi čudeži, katere je storila sv. maša v spravo neštevilnih grešnikov; takrat bodo veselo obstopile prestol Gospodov tiste duše, katerim je sv. maša zadobila usmiljenje.

V tej daritvi se pred nami zopet ponavljajo skrivnosti Jezusovega življenja, trpljenja in smrti. Zveličar sam stopi v sredo

med nas in med nebeškega Očeta ter neprenehoma pospešuje spravo med nebom in zemljo. Zato moli sv. Cerkev o najsvetejšem zakramentu: „O sv. večerja, v kateri se Kristus prejemlje, se ponavlja spomin njegovega trpljenja, se duša napolnjuje z milostjo, in se nam daje zastava prihodnjega življenja.“

Tako biva Kristus v sredi med nami, kakor učenik, ki nas poučuje; kakor oče, ki nas obiskuje; kakor srednik, ki se za nas daruje. Ali se more misliti srečnejše ljudstvo, kakor je katoliško, ki ima tako blizu svojega Boga? In vendar jih je mnogo, ki ne marajo za to srečo, in Jezusa, ki sredi med njimi prebiva, še poznati nočejo.

II. Kateri so tisti, ki Jezusa ne poznajo? K tem moramo šteti tiste,

1. ki se ustavljajo njegovim naukom. — Sin božji je prišel na svet, da bi človeštvo popolnoma poučil v resnicah svete vere. Zato je nebeški Oče sam pri njegovem krstu v reki Jordan in ob izpremenjenju zapovedal: „Ta je moj ljubeznivi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte!“ (Mat. 3. 17.; Luk. 9. 35.), t. j poslušajte in ubogajte nauk, ki ga vam on oznanjuje. In ko je Gospod oznanjeval skrivnostne nauke in se jih je mnogo nad njimi izpodtikovalo ter ga slednjič popustilo, se je obrnil tudi proti dvanajsterim, rekoč: „Hočete tudi vi proč iti?“ In Simon Peter je odgovoril: „Gospod h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš, in mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji.“ (Jan. 6, 69. 70.) Jezus sam pa je slovesno zatrdil: „Jaz sem pot, resnica in življenje.“ (Jan. 14. 6.) Zato ne more nobeden drugega temelja postaviti, kakor je že postavljen, kateri je Kristus Jezus. (1. Kor. 3. 11.) Kdorkoli se torej hoče zveličati, mora njegov nauk poslušati in izpolnovati. In noben izgovor, da Jezusa samega bi že poslušal, ne pa človeka, mu ne velja. Kajti Jezus še vedno živi, kakor sem zgoraj dokazal, v svoji Cerkvi, on kot pravi učenik in pastir deluje v rimskem papežu, škofih, mašnikih, ki jih je postavil za svoje namestnike.

A žalibog, da se izpolnjujejo besede sv. pisma (Jan. 1. 10.): „Na svetu je bil (Jezus) in svet je bil po njem storjen, in svet ga ni poznal. V svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ Ni treba govoriti o malikovalcih, ki Jezusa ne poznajo in ga niso sprejeli; ne o brezvernežih, ki so slišali o Jezusu, pa so njegov nauk zavrgli in na njegovo mesto postavili zmotljivo

pamet; ne o malomarnih in mlačnih učenjakih, ki se za vse vednosti zanimajo, le o „visokem spoznanju Jezusa Kristusa“ (Filip. 3. 8.) nočejo nič slišati: tudi med kristjani jih je veliko, ki za Jezusov nauk ne marajo, ga nočejo poslušati, še poglavitnih resnic svete vere ne znajo, in — kar je še najžalostneje — njegovemu nauku nasprotno živé.

Kristusa ne poznajo vsi tisti, ki so vdani hudobijam. Ošabnež ne pozna Kristusa, ponižnega, ki je zaničevanje in sramotenje do smrti na križu voljno trpel. Skopuh in lakomnež ne pozna Kristusa, ubogega, ki ni imel, kamor bi glavo položil, in je svojo radodarnost celo s čudeži dokazal. Meseneż s svojim nečistim življenjem ne pozna Jezusa, ki uči, da tisti, ki so čistega srca, bodo Boga gledali. Nevoščljivec in togotnež ne pozna Kristusa pohlevnega in krotkega, ker vedno kuha zavid in srd zoper svojega bližnjega, in ve za Gospodovo povelje, da se mora razžalnikom in sovražnikom odpustiti ter zanje moliti. Nezmernež ne pozna Kristusa, ki zapoveduje krotenje in zatajevanje samega sebe. Mlačnež in lenuh ne pozna Kristusa, neumorno delujočega, vedno se za čast božjo in neumrjoče duše potezajočega; tudi malomarnež ne, ki tjevendan živi ne zmené se za svojo dušo.

Vsi, ki tako ravnajo, ne poznajo Jezusa, najboljšega učenika, oni zametujejo njegov nauk, mu nasprotujejo in se mu zoperstavljajo.

Da; v sredi med kristjani živi Jezus, večni učenik, a mnogi ga ne poznajo. Vedno je še dobri pastir, ki hodi za svojimi ovcami in tudi zabredlih, izgubljenih ne pozabi, išče jih noč in dan. Kolikokrat tudi tebi, ubogi grešnik, govori po glasu tvoje vesti, vedno ti nekaj šepeče: Nikar tako živeti, tega ne smeš storiti, zakaj ne opustiš ostudne navade, še nižji si po tem dejanju kot neumna žival . . . glej, le malo te stane, stopi k spovednici, odloži grešno breme, in boš pokoj našel svoji duši . . . tako stoji Jezus vedno med nami, slehrnemu trka na duri njegovega srca, opominja, prosi, uči, svari . . . a trdovratni grešniki ga ne poznajo.

2. Jezusa ne poznajo tisti, ki ga kot svojega najboljšega Očeta zanemarjajo v najsvetejšem zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Kaj bi mislili, rekli, čutili očetje in matere, ko bi jih lastni otroci ne hoteli poznati, ali če bi jim blizu ne prišli in jih ne počastili? Gotovo bi jih to hudo zabolelo. Ako bi jih pa celo zaničevali, jih zatajili, se jih sramovali, tedaj bi jim srce žalosti pokalo in gorke solze bi se jim utrnile po

obrazu. Rekli bi, to so nehvaležni otroci. — Ali pa ne ravnajo tako in še veliko grši mnogi kristjani, kateri se sramujejo Jezusa v presv. Rešnjem Telesu, ga ne počastijo, ne pridejo blizu se mu poklonit, ali morda v svoji slepoti še celo tajijo njegovo pričujočnost v najsvetejšem zakramentu? Oh ne poznajo ga, kateri še celo v svoje kletve zlorabijo njegove zakramente, katere je mili Zveličar, skrbni naš oče, postavil v naš blagor in zveličanje.

Dragi kristjan, ti veruješ, da je Kristus v sv. hostiji pričujoč in v tabernakeljnu skrit, in da od tamkaj deli svoje milosti. Kolikokrat se ti znajdeš v dušnih ali telesnih zadregah, ljudem jih hodiš potoževat, od katerih le redkokrat prejmeš pomoč in je le redkokrat mogoča; na Jezusa pa pozabiš, ki ti lahko pomaga in ki sam od tukaj kliče: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil.“ Tvoja sveta dolžnost je, da bi ga obiskal v tem svetem zakramentu, tu ga prosil pomoči, ga častil in pobožno molil. Kolikokrat greš mimo cerkve, njegovega bivališča, in ti ga ne pozdraviš, ne stopiš noter in ne izmoliš kratke molitvice!

Mnogi ne poznajo Jezusa, kadar gre kot nebeški zdravnik bolnega kristjana obiskat in pokrepčat za daljno pot v večnost. Kadar gre mašnik s sv. obhajilom, ga nekateri ne pozdravijo, ne molijo, temuč pokriti mimo njega gredo, ne pokleknejo. O, taki in enaki Jezusa ne poznajo; saj ga ravno ti v sv. obhajilu tudi prejemati nočejo. Menijo, da žive, pa so mrtvi, ker Jezus sam pravi: „Resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.“ (Jan. 6.) Še manj ga poznajo tisti, ki Jezusa nevredno, božjeropno prejemajo; zato sveti apostol kliče vsem kristjanom: „Človek naj presodi sam sebe, in tako naj je od tega kruha, in pije od tega keliha, ker kdor nevredno jé in pije, si sodbo jé in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“ (1. Kor. 11. 29.)

O Gospod, vsi tisti te ne poznajo, ki te dolga leta ne prejemajo; vsi tvojo ljubezen zlorabijo, ki te nevredno prejemajo!

3. Jezusa tudi ne poznajo, kateri zanemarjajo daritev sv. maše. Najlepše sredstvo Boga častiti in slaviti je ravno sv. maša, v kateri se Kristus, glava vseh udov sv. Cerkve, daruje kot edini in skupni srednik, moli in prosi za milosti za nas. Zato Bogu ni nobeno delo tako ljubo in dopadljivo, kakor ta daritev. Vsledtega trdi sv. opat Odo: „Sv. maša je delo, na katero se opira blagor sveta.“ — In vendar — koliko je udov

prave Cerkve Jezusove, ki vkljub njegovi zapovedi: „To storite v moj spomin“ — ne marajo za sv. mašo; ali pa so pri nji pričujoči le telesno, ne pa duhovno! Mnogo jih je, ki so vsi razmišljeni, raztreseni, ki ne iščejo tu Jezusa, temuč morda celo koga drugega; ki ne molijo pri sv. daritvi in še pri najsvetejših trenotkih ne pokleknejo, temuč evangeljskemu farizeju enako kažejo svojo dušno praznoto. Nekaterim je že najmanjši vzrok dovolj, majhna sapica, da opustijo sv. mašo. Trditi se sme, da je obiskovanje sv. maše zadnje znamenje zveze med Jezusom in kristjanom. Dokler še mlačnež in verski vnemarnež k sv. maši hodi, je še upanje za njegovo rešitev, ker se je sv. maša res tisočkrat že skazala kot najboljše sredstvo izpreobrnenja. Kdor pa jo trdovratno opušča, res kaže, da milega Jezusa ne pozna.

Tako ste se prepričali, da so Jezusove besede: V sredi med vami . . . še dandanes resnične. O blagor nam, da je Jezus sredi med nami, ker se lahko vselej k njemu zatečemo in pomoč od njega prejmemo. A skažimo se mu tudi hvaležne za to neprecenljivo milost! Služimo mu zvesto, spoznavajmo ga pred ljudmi, da bo tudi on nas enkrat spoznal pred svojim Očetem. Nobenega naj ne bo med nami, ki bi Jezusa ne poznal in mu ne dajal časti in hvale, temuč ravnal zoper njegove nauke. Zakaj enkrat bo zopet prišel in takrat ga bodo morali vsi poznati, tudi tisti, ki so ga v življenju tajili, in gorje tem, ker jim bo rekel: „Jaz vas ne poznam.“ Svoje znance, t. j. svoje zveste služabnike pa bo obilno poplačal. Amen. *Ant. Žlogar.*

Četrta adventna nedelja.

Sv. Janez Krstnik.

Današnji sv. evangelij natančno določa čas prihoda sv. Janeza Krstnika. Evangelist torej piše zgodovino, ne legendo. Legenda se pričenja navadno takole: V starih časih je živel mož . . . Ali: Bilo je enkrat . . . Ne tako sv. Luka; on našteje imena takratnih oblastnikov, duhovnih in svetnih, imenuje cesarja Avgusta, pové, da petnajst let pozneje, kar si je Avgust privzel za sovladarja Tiberija, je nastopil Janez in kmalu za njim Jezus. To se je torej zgodilo v zlati dobi grške in latinske kulture, v dobi zgodovine,

ne pa v starodavnih, temnih časih, ko se še ni pisala zgodovina s tako natančnostjo.

Evangelij obenem opisuje žalostno stanje izvoljenega ljudstva. Postavno je imel samo en veliki duhoven upravljati najvišjo cerkveno službo, a takrat sta bila dva. Ano so Rimljani odstavili, na njegovo mesto je stopil njegov zet Kajfa. Mala deželica je bila razkosana na štiri dele: Judeja in Samarija je bila pod oblastjo rimskega poglavarja.

Pa pustimo temne razmere. One se mi zde črno ozadje, na katerem se blesti svetla podoba sv. Janeza. Janez krščuje in pridiguje; krščuje s krstom pokore in oznanjuje prihajajočega Zveličarja.

I. Sv. Janez, krstitelj.

Sv. Janez se je v mladih letih po navdihnenju sv. Duha podal v puščavo in se pripravljal na bodoči poklic. V petnajstem letu vlade Tiberijeve ga pokliče Bog — zadnjega in največjega preroka. Janez pride k Jordanu in *oznanjuje krst pokore v odpuščanje grehov*. Ljudje privró k njemu iz Jeruzalema in okolice, pripoznajo svoje grehe in se dajo krstiti. Kakšen je bil ta krst? — Krst, ki ga je delil sv. Janez, ni bil krst novega zakona, ampak le njegova predpodoba; ta krst ni nikomur podelil posvečujoče milosti božje, ni nikomur izbrisal izvirnega greha, marveč je bil le krst pokore, krst priprave na bodočega Zveličarja, ki nam je milost zaslužil in tudi podelil.

Krst novega zakona pa izbriše izvirni greh in nam podeli posvečujočo milost božjo, samo da človek ne nasprotuje. Kakor je Stvarnik dal rastlinam moč zdravilno in kruhu moč hranilno, tako je Gospod Jezus zakramentom podelil zveličavno in posvečevalno moč. Nič ni ležeče na tem, je li delivec sv. zakramentov v stanu milosti ali ne, je li veren ali ne; on deli zakramente kot orodje Kristusovo, Kristus deluje po njem. Prejemnik zakramenta pa ne sme nasprotovati, ne sme stavljati zaprek, sicer je zakrament ob moč. Zakrament je solnce milosti; odgrnimo zastor in solnce bo posijalo v naše srce. Tega nas uči krst otroka. Otrok je nezmožen sodelovati na svojem posvečenju. Komaj pa se vlije krstna voda po njegovi glavi, kaka izprememba! Duša, prej nečista, ostudna, za Boga mrtva, postala je čista, lepa, otrok božji, tempelj sv. Duha. In da umrje po sv. krstu, gre naravnost v sv. nebo.

Vzemimo, da so matere prinesle otroke Janezu h krstu, kakšen učinek je imel ta krst? Prav nobenega. Učinek Janezovega

krsta je bil povsem odvisen od notranje priprave prejemnika. To uči sv. Janez sam, rekoč: *Jaz krstim z vodo k pokori; pride pa za menoj močneji od mene, on vas bo krstil s Sv. Duhom in z ognjem* ali z ognjem Svetega Duha. Njegov krst vam bo podelil Sv. Duha in vaše srce bo očiščeno, kakor se kovina očisti v ognju. Janezov krst je bil tedaj le opomin do ljudstva, da očisti srce v kesanju in pokori, kakor se telo očisti v vodi. Njegov krst sicer ni odpuščal grehov, pač pa je v srcih zbujal kesanje in spokornega duha, ki je predpogoj odpuščanja grehov.

Taki so tudi vnanji obredi v katoliški Cerkvi. Mi kristjani poklekujemo, se pokrižamo, molimo kesanje, trkamo si na prsi. Ta znamenja ponižnosti in kesanja, ako so odkritosrčna, so mnogo vredna pri Bogu. Zategadelj ne smemo zametavati vnanjih obredov. Ljudje smo, imamo dušo in telo, ki sta v medsebojnem občevanju; duša vpliva na telo, telo deluje na dušo. Radi hočemo poklekati in moliti s sklenjenimi rokami; toda z zavednostjo se mora zgoditi, iz srca mora priti, sicer je to sama hinavščina. Zahvalimo ljubega Boga, da živimo v novem veku, da so nam na razpolago sveti zakramenti, ki imajo moč od sv. Križa, od Jezusove krvi in so pomočki našega posvečenja. Prejemajmo jih pobožno in pogosto.

II. Sv. Janez — pridigar.

Toliko o Janezovem krstu, ki ima za nas kristjane le še zgodovinski pomen. Nauk njegov pa velja še dandanes. Janezov nauk obseza dve točki: pokoro in bližajočega se Mesijo.

1. Sv. Janez je bil opravičen oznanjevati pokoro, ker je bil sam mož pokore. Bil je posvečen že v materinem telesu in ni misliti, da bi bil kaj grešil; šel je spoti vsem grešnim nevarnostim, ker se je že v otroških letih podal v samotno pustinjo. Kljub temu je živel silno ostro. Za obleko mu je služila kamelina koža, katero je zvezal z usnjatim pasom krog ledja; jedel je divji med in kobilice, hrano siromakov. Trda tla so mu služila za postelj. Leta spokornik tedaj dvigne svoj glas in oznanjuje pokoro v odpuščanje grehov, priporoča strah božji, odvračuje ljudi od greha, vodi jih k Bogu, svari pred krivicami in nasilstvom, priporoča miloščino in druga spokorna dela.

Svoja opominjevanja podpira z najkrepkejšimi nagibi: *Sekira je že nastavljena na korenino drevesa. Vsako drevo tedaj, katero ne stori dobrega sadu, bo izsekano in v ogenj vrženo . . . Njegova vevnica je v njegovi roki in bo očedil svojo gumno in bo*

spravil pšenico v svojo žitnico, pleve bo pa sežgal z neugasljivim ognjem. (Luk. 3, 9, 17.)

2. Sv. Janez pa zna ne samo pretresati in strašiti, on zna tudi bodriti. On pridiguje, da bi pripravil srca na prihod Zveličarjev. *Delajte pokoro, ker približalo se je nebeško kraljestvo.* To Janezovo delovanje sta napovedovala dva preroka, Malahija in Izaija. Malahija piše: *Glej, jaz pošljem svojega angela in bo pot pripravljal pred mojim obličjem.* (3, 1.) — Izaija vidi izvoljeno ljudstvo v babilonski sužnosti; vesoljno človeštvo je v sužnosti greha. Toda Bog Izraelov ni pozabil svoje zaveze; on, Gospod vojskinih trum, se hoče na čelo postaviti svojemu ljudstvu in je iz Babilonije skozi puščavo izpeljati v sveto deželo, kakor je je iz Egipta tjekaj pripeljal skozi drugo puščavo. Izaija čuje klicarja, ki gre po jutranji šegi pred gospodom in napoveduje njegov prihod, da ljudje pripravijo pot in odstranè vse zapreke. *Glas vpijočega v puščavi, pripravite pot Gospodu!* Zravnajte steze, napolnite doline, znižajte griče, zgladite pota in vse meso bo videlo veličastvo božje, t. j. vesoljno človeštvo bo videlo včlovečenega Sinu božjega.

Klicar ta je sv. Janez, čigar opomin velja tudi nam. Božji Zveličar bi rad prišel v naša srca, rad bi se iznova rodil v njih. Sv. Cerkev pripravlja srca v advetnem času, zbuja v njih strah božji in odkritosrčno kesanje nad grehi; in ko so očiščena, jih napolnjuje z zaupanjem in hrepenenjem po Gospodu. Zato nas pelje k Jordanu, da tudi mi čujemo opomin: *Pripravite pot Gospodu!*

a) Napolni naj se vsaka dolina. Vam manjka zaupanja, ljubezni, napolnite to jamo, ta nedostatek. Zveličar je dobrotljiv in usmiljen in zasluži vaše zaupanje, našo ljubezen. Ni mu všeč vaša obupnost, mlačnost in brezbrižnost. — Ako vam manjka potrpežljivosti, vdanosti, vneme, napolnite to jamo! Nosite križ za Jezusom, izročite se božjemu varstvu, božji previdnosti, ljubite in častite Boga, ki vas je prej ljubil.

b) Vsak hrib in grič bodi znižan. Vam manjka ponižnosti. odnesite griče napuha, ničemurnosti, samoljubja. Glejte, vaš kralj prihaja kot malo dete, krotak in ponižen. On vabi k sebi ponižne, izključljivo le ponižne. Postavil si bo prestol v nizkem hlevcu; hočete k njemu, se morate pripogniti. Kdor visoko nosi svojo glavo, se zadene in nikakor ne pride pred Gospoda.

c) Kar je krivega, bodi ravno. Vsa laž, vsa hinavščina mora iz srca; jezik govôri golo resnico. Vse zvijače naj zginejo izmed

kristjanov, vsikdar se poslužujmo le poštenih sredstev, bodisi v kupčiji ali obrtu, bodisi, da težimo po pridobitvi telesnih ali duševnih blaginj.

d) Kar je robato, bodi gladka pot. Robato je sovraštvo, prepir, kletev, surovost in vse, kar rani in žali ljubezen. Edina ljubezen je gladka pot, po kateri prihaja Zveličar. Kjer je ljubezen, tam je življenje, kjer ni ljubezni, tam je smrt.

Kristjani! Motrimo srce in vnanja naša dejanja. Ako ni kaj v redu, vredimo še sedaj v adventnem času, zlasti svojo vest. Ako najdemo vkoreninjene napake ali strasti, ki se ne dajo mahoma odstraniti, sklenimo trdno, da jih hočemo zatirati z vztrajno vsakdanjo vajo; pokažimo, da imamo resno voljo. Tedaj bo božje detece našlo pot v naša srca, rado bo prišlo vanja in jih napolnilo z najboljšimi darovi. Amen. *P. H. S.*

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Zaničevanje in poveličanje božjega Deteta.

Beseda je meso postala in je med nami prebivala. Jan. 1, 14.

Visok, čudezen praznik nam je napočil, ki se doma in v cerkvi slovesno obhaja. Nepopisljiva čuvstva prešinjajo človeško srce. Mlado in staro — vse diha neko novo življenje, radost sije vsem z obrazov. To veselje povišuje milo zvonjenje, ki se razlega z neštevilnih zvonikov čez hrib in plan, čez tiho vas in šumeče mesto; to veselje pomnožuje prelep okras, v katerem se nam kažejo cerkve; to veselje podžiga mogočno doneče petje in sladko topeča se godba. Kaj pa pomeni to milo zvonjenje, neštevilno lučič, kaj pomenijo ozaljšani oltarji, kaj vesele godbe glasovi, kaj praznik tako željno pričakovan?

Kaj vse to pomeni, nam pove sv. Janez, rekoč: „Beseda je meso postala in je med nami prebivala.“ Kdo pa je ta Beseda, ki je meso postala? Ti kristjan umeš to čudezno skrivnost naše svete vere. Ti veš, da je ta Beseda edinorojeni Sin Očeta nebeškega, „luč od luči, pravi Bog od pravega Boga“ (symb. Nic.); ta Beseda je že pred tisočletji obljubljeni in od neštevilnih rodov željno pričakovani Odrešenik sveta; ta Beseda je „zvezda iz Jakopa“ (4. Moz. 24. 17.), „je podoba nevidljivega Boga“ (Kol. 1. 15.), je „kralj pravičnosti in miru.“ (Hebr. 7. 2.) Ta Beseda je v blaženi

božični noči od presv. Device rojena ter leži kot borno Dete v jaslicah betlehemskega hlevca. Bodi nam pozdravljeno sv. Dete, ti naše upanje, naše sladko veselje bodi češčeno!

Krog božjega Deteta se sučejo danes vse slovesnosti, vse petje in godba in zvonjenje velja njemu, zato naj tudi današnja pridiga velja njemu. Prestavimo se v duhu nazaj v tisto noč, ko je ubogemu človeštvu prisijala „dobrota in ljubezen Zveličarja našega Boga“ (Tit. 3. 4.), in poglejmo, kako je bila na svetu sprejeta! „Zatorej pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, katera se je zgodila!“ (Luk. 3. 15.) V svoje začudenje bomo dvoje zapazili, namreč: Dete božje:[1]

1. Kako ga ljudje zaničujejo,
2. angeli pa poveličujejo.

I. Marsikateri kristjan se bo čudil, ko zasliši, da so ljudje božje Dete, katero so splošno pričakovali, katero jim je imelo prinesti spravo z razžaljenim Bogom, zdaj ko se je res prikazalo, kaj slabo sprejeli. V jaslicah leži božje Dete, zaničevano od ljudi,

1. ki se zanj ne zmenijo. Kajti

a) večina izmed njih leži v trdem spanju. Sveti Lukež je popisal bližnje okoliščine rojstva Jezusovega, in od njega izvemo, da se je to vršilo ponoči. Na to obrača sv. Cerkev tudi besede Modrosti (18. 14.) božje: „Ko je globoko molčanje vse obleglo, in je noč v svojem teku pol pota imela, je tvoja vsemogočna Beseda priletela iz nebes s kraljevega prestola;“ t. j. takrat je Sin božji prišel na svet. In v tej noči, v tej čudezno sveti noči pride le nekaj pastircev, ki so stražili svoje črede, kakor nam evangelij 1. in 2. maše pove, k jaslicam novorojenega Zveličarja; vsi drugi pa se zibljejo v spanju: spi Betlehem, spi Jeruzalem, spi vsa judovska dežela, ves svet leži v trdnem spanju. Naj se nebeški žar vsiplje nad hlevcem: ljudje spijo. Naj angeli plavajo doli z zračnih višav: ljudje spijo. Naj čudezni glasovi donijo okrog: ljudje spijo. Naj nebesa še tako poveličajo to noč: ljudje spijo. Ne zmenijo se za prihod nebeškega pastirja, ki je vendarle „prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.“ (Luk. 19. 10.)

Pa ne čudite se, kakor je bilo nekdaj, tako je tudi sedaj. Tudi zdaj jih je še mnogo, ki se ne zmenijo za Zveličarja, ki v

[1] Chrysolog 1878, pg. 66 etc.

resnici spijo, ko se v njihovi bližini vrši tista skrivnost, katera se je zgodila v Betlehemu. Kakor je bil namreč Gospod tam v hlevu betlehemskem rojen od sv. Device, tako se rodi pri sv. maši pred rokami mašnikovimi v cerkvi; kakor se je tam v jaslicah prikazal v blagor in milost vsega sveta, tako se tudi prikaže v blagor in milost na oltarju pri sv. maši. Kakor so angeli takrat nad njim strmeli, vsa nebesa z dopadajenjem vanj zrla in so se razlegali divni glasovi: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, tako ga zdaj tudi na oltarju obdajajo, in ravno tista pesem: Gloria . . . se mu razlega . . . Pri vsem tem pa vendar mnogoteri spijo, ko se obhaja čudežna skrivnost. Donijo in kličejo zvonovi: a mnogoteri spijo. Razlegajo se v cerkvi lepe pesmi v slavo božjo: mnogoteri spijo. Pobožni kristjani hitijo v tempelj: mnogi pa spijo. Mnogi imajo zlatega časa dovelj, gredo tudi k vsem posvetnim zabavam, a ko jih krščanska dolžnost kliče k službi božji med tednom, ob nedeljah, ob praznikih, takrat spijo dolgo v beli dan in bi morda lahko na prste seštél dneve med letom, ob katerih so videli cerkev od znotraj. Zgodi se to po vaseh, še bolj pogosto po mestih, Betlehemu enako.

Tako leži Dete božje v jaslicah prezirano od ljudi; mnogi se zanj ne zmenijo ter se rajši prepusté spancu.

b) Drugi Betlehemci sicer budé, pa ne prašajo po Gospodu. Morda nič ne vedo o njem? Pač, pač; saj je bil prihod Zveličarjev naznanjen. Preroki so napovedali celo kraj in čas njegovega rojstva, prerokbe so se od roda do roda ohranile in Betlehemčanje so jih podedovali, da bo njih doletela ta čast. Pa celo oni zdaj, ko je Gospod prišel k njim, po njem ne vprašajo in ne pridejo pozdravit ga ob njegovem rojstvu. Ti Betlehemčanje so pač mrzle, mlačne duše, ki ne skrbe za večne zaklade, katere jim hoče podeliti Zveličar, bolj so jim pri srcu njih časni dobički in druge vsakdanje zadeve.

Kakor nekdaj, tako je tudi zdaj. Mnogo jih je, ki ne prašajo po Gospodu. Ne, kakor bi o njem nič ne vedeli ali bi ga ne poznali. Saj so v krščanstvu rojeni in v njem odgojeni; poznajo Gospoda ter vedo, da ni drugega imena pod nebom, v katerem bi se mogli zveličati (Act 4. 12.), kakor njegovo: in vendar po njem ne poprašujejo. Oni imajo drugo ljubezen, druga opravila, drugo veselje, iščejo drugega boga zdaj v gostilnah, zdaj v kavarnah, zdaj v igrah, zdaj v kupčijah . . . zato ne potrebujejo Gospoda. Redkokdaj se vidijo v cerkvi, še bolj redko pri spo-

vednici, najbolj redko pri mizi Gospodovi; preidejo dnevi in tedni, ne da bi svoje roke sklenili k molitvi, ne da bi kaj pobožnega brali, ne da bi povprašali po Gospodu. Žalibog da se taki najdejo v vseh stanovih, na deželi in v mestih.

Tako leži božje Dete v jaslicah, zaničevano od ljudi,

2. ki ga celo odganjajo. — Sv. Janez (1. 11.) piše o novorojenem Zveličarju: „V svojo lastnino je prišel in njegovi ga niso sprejeli.“ Le poglejte v jaslice, da je res tako. Vi zagledate ubogo dete. Ali kaj pove o njem sv. vera? Čujte in strmite: O tem otroku pravi sv. pismo, „da je vse po njem storjeno“ (Jan. 1. 3.); o tem otroku pravi vera, da je od njega, po njem in v njem vse (Rim. 11. 36), da je po njem bilo ustvarjeno vse, kar je v nebesih in na zemlji, vidno in nevidno (1. Kol. 1. 15.), o tem Detetu pravi vera, da ga je Bog postavil za dediča čez vse, in po njem svet ustvaril. (Hebr. 1. 2.) Zato lahko piše o njem sveti Janez: „V svojo lastnino je prišel.“ Da, to Dete ima ves svet in kar je na njem; to Dete ima oblast čez vse krone, ki se svetijo na kraljevskih glavah; njegove so vse palače, v katerih prebivajo knezi; v rokah tega otroka so vse meje zemeljske in višave gorâ so njegove in njegovo je morje (Ps. 95. 4.). In to Dete leži v hlevu, v bornih jaslih. Zakaj? Sv. Janez pravi: „Njegovi ga niso sprejeli.“ Kako je do tega prišlo, pove sv. Lukež, rekoč: „Marija je porodila svojega prvorojenega sina, in ga je v plenice povila, in položila v jasli, ker zanje ni bilo prostora v hiši.“ (2. 7.) Torej prostora ni bilo. Marija in Jožef sta tisti večer hodila po ulicah betlehemskih ter prosila sprejetja za prihodnjega Zveličarja, a njegovi ga niso sprejeli. Jožef in Marija sta šla od hiše do hiše, trkala na mnoga vrata, a povsod so jih odgnali, nikjer se ni našel prostor za prenočišče in tako sta slednjič šla iz mesta vun in v bornem hlevčku našla zavetje. In ravno tukaj je bilo božje Dete rojeno, in vidimo ga revno in zapuščeno v jaslih ležati. Neobčutljivi ljudje so ga odpodili od svojih stanovanj v temno noč.

Kakor nekdaj, tako tudi zdaj. Kolikrat se hoče Gospod preseliti v človeško *srce, ki je njegova lastnina*, v srce, katero je on vstvaril in odkupil z drago svojo krvjo! Kolikrat si on želi pripraviti v njem stanovanje! „Glej — govori on — stojim pri vratih in trkam; ako kdo moj glas posluša in mi vrata odpre, pojdem noter k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj.“ (Apoc. 3. 20.) Da, Gospod stoji pred vrati in govori: „Sin moj, daj mi srce!“ (Preg. 23. 26.) Pa kolikrat mora slišati: „Ni več

prostora v hiši!“ Gospod stoji pred durmi o š a b n e ž a ter mu govori: Sin moj, daj mi svoje srce! Pa dobi odgovor: Ni prostora v hiši; ker tu si je napuh postavil svoje stanovanje. Gospod stoji pred vrati l a k o m n e ž a ter govori: Sin moj, daj mi svoje srce! Pa on zasliši: Ni več prostora v hiši; ker lakomnost se je tu ustanovila. Denar in posvetno blago so zavzeli vse prostore, za te ni več kotička. Gospod stoji pred vrati s o v r a ž l j i v c a ter govori: Sin moj, daj mi svoje srce! A zopet sliši: Ni prostora v hiši, ker sovraštvo napolnuje vse kote, kamor se ozreš. Gospod stoji pred durmi k r i v i č n e ž a ter govori: Sin moj, daj mi svoje srce! A sliši: Ni več prostora v hiši, ker tu je krivic, kolikor las na glavi. Gospod stoji pred vratmi t o g o t n e ž a ter prosi: Sin moj, daj mi svoje srce. Pa ta govori: Ni prostora v hiši, ker jeza vso napolnuje. Gospod stoji pred durmi p i j a n c a ter govori: Sin moj, daj mi svoje srce! Pa ta zavrešči: Ni prostora v hiši, ker jo je zalila nezmernost, vino, žganje. — — Tako Gospoda kakor nekdaj v zimski noči v Betlehemu tudi zdaj mnogoteri l j u d j e o d ž e n o; kajti če on trka na vrata, na srce, najde tam že drugega gosta in tega gosta nočejo ljudje odpoditi, ker se jim je preveč priljubil, in Gospoda odpravijo izpred vrat, izpred srca, tako da se izpolni, kar je prerok rekel: „Niso poslušali, tudi ne nagnili svojega ušesa, ampak so bili trdovratni, da bi me ne slišali, in mojega krotenja ne sprejeli.“ (Jer. 17. 23.) Ali ni to žalostno? Danes stojiš pred jaslicami. Kaj ti govori tvoj duh? Ali nisi morda tudi ti svojega Gospoda od srca odpodil in ti — in ti? . . Glej ena izmed strasti je tvojo dušo prepregla: pri tebi je napuh, pri tebi lakomnost. pri tebi nečistost . . nezmernost . . togota . . krivičnost . . Že leta si tej strasti vdan . . kolikrat si že stal pred jaslicami in je božje Dete trkalo na duri tvojega srca ter ti milo klicalo: „Spreobrni se k meni!“ (Jer. 3. 7.) Pokori se zavoljo svoje hudobije (Act. 3. 15.) Služi meni, ljubi mene! A ti si govoril: Ni več prostora v hiši. In odpodil si Gospoda, kolikrat je tudi prišel in prosil za uhod. Kako pa se bo to končalo? vprašaj se pred jaslicami. Kaj imaš pričakovati, ako Gospod pride ne kot milo smehljajoče Dete, temuč kot razžaljeni Bog z mečem pravice, da bi „ti poplačal po tvojih delih?“ (Preg. 24. 12.)

II. Ker pa ljudje ob prihodu Zveličarjevem svoje dolžnosti niso storili, kakor ste zdaj slišali, so pa to nadomestili angeli božji. Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, ki se je zgodila!

Božje Dete leži v jaslicah poveličano od angelov. 1.) ki se prikažejo. — Sv. Lukež pripoveduje v evangelju 1. maše: „Pastirji so v tisti strani čuli in bili na ponočnih stražah pri svoji čedi. In glej! angel Gospodov je stal pri njih, in svitloba božja jih je obsvetila in so se silno bali. In angel jim je rekel: Ne bojte se; zakaj glejte! oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod. In na to pristavi: Zdajci jih je bilo pri angelu množica nebeške vojske.“ (Luk. 2.) Angeli se tedaj prikažejo in sicer v velikem številu. Med tem, ko ljudje spijo, bedijo angeli; med tem, ko ljudje izostanejo od jaslic, pa angeli prihitijo. In ne brez vzroka; kajti tisti, ki leži v jaslih, je njih Gospod in Kralj. Sv. Pavel (Kol. 1.) piše, da so po Sinu božjem angeli vstvarjeni: naj si bodo „troni ali gospodstva, ali vladarstva ali moči,“ tedaj vsi kori blaženih duhov, tudi najvišji in najlepši. In njega, ki leži v jaslih, so že davno davno v nebesih poveličevali. Že tisočletja so mu klicali: Svet, svet, svet, Bog vojskinih trum. (Iz. 6. 3.). In zdaj v tej sveti noči plavajo z nebes doli ter hite proti Betlehemu, da bi se Gospodu, ki je sam sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel (Filip 2. 7.), poklanjali, občudovali reč, katera se je v blagor človeštva ravnokar zgodila. Tako leži božje Dete v jaslih, poveličano od angelov, ki se prikažejo in mu

2.) slavo pojo. — V sv. pismu je slavospev, kateri se je glasil pri jaslicah od angelov. „Množica nebeške vojske je Boga hvalila in rekla: Slava Bogu na visokosti in mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje.“ Tako se razlegajo angelski glasovi in čuden žar razsvitljuje betlehemsko planjavo. Ako nekoliko premislimo slavospev angelski, zapazimo, da je najlepša počastitev božjega Deteta, ker v malih besedah zapopade najglobokejše skrivnosti Odrešenja in njegovih milosti. Angelska truma poje: Čast Bogu in mir ljudem! Ravno to pa je blagi sad včlovečenja Sina Božjega. Po (prvem) grehu je se rodilo veliko zlo in je

a) Bog izgubil svojo čast. Malikovalstvo in judovstvo to dovolj dokazuje. Pogani so se obrnili od pravega Boga, in zidali malikom tempeljne, oltarje postavljali in darove žgali. „Spremenili so veličastvo neminljivega Boga v podobo minljivega človeka, in ptic, in četveronogatih in lazečih živali. Spremenili so resnico božjo v laž in so častili in služili raje stvarem,

kakor stvarniku, ki je češčen vekomaj.“ (Rimlj. 1. 23. 25.). Po tem takem je pri malikovalcih Bog res prišel ob svojo čast.

Judom je sicer Bog sam naznanil svojo postavo in svoje češčenje je predpisal in bilo je med njimi skozi vse veke izvoljenih duš, ki so goreče služile Gospodu; a večina med Judi je opazovala le zunanje šege, za pravo češčenje Gospoda Boga in spolnovanje njegovih zapovedi pa se ni menila. Od tod toliko žalovalnih tožb prerokov nad slepotnim ljudstvom izraelskim.

Ali danes se glasi iz ust angelskih korov: „Čast Bogu na visokosti!“ Dete božje je prišlo, da bi Bogu zopet čast dalo in poveličalo njegovo ime med narodi zemeljskimi. Dete božje je prišlo, da bi ustanovilo kraljestvo pravice in svetosti, v katerem bi se Bog poveličeval in slavil do konca dni.

b) Po (prvem) grehu ni samo Bog zgubil svoje časti, temuč tudi človek svoj mir. Prelepa zveza človeka z Bogom v raju je bila raztrgana, človek ni imel miru z Bogom; ni imel miru s seboj, ker mu je vest vedno delala nepokoj in očitala izgubljeni raj; ni bilo miru z ljudmi, ker zavid in sovraštvo sta le preveč prešinjala človeška srca, sta rod vzdigovala zoper rod. — Ali danes se glasi iz ust angelov božjih: „Mir ljudem na zemlji!“ Dete božje je prišlo, da bi izvršilo spravo z razžaljenim Bogom ter prineslo človeštvu izgubljeni mir. Kakor prerokovani „poglavar miru“ (Iz. 9. 6.) leži v jaslicah, in bo mir ljudstvom oznanovalo (Cah. 9. 10.); prineslo bo mir tistim, ki so bili daleč, in njim, ki so bili blizu, in po njem imajo pristop k Očetu.“ (Efež. 2. 17. 18.). Pravo kraljestvo miru, sv. nebesa, bo odprlo, da tisti, ki so dobre volje, lahko gredo vanj ter se vdeleže večnega miru in pokoja.

Tako leži Jezušček v jaslicah, poveličan od angelov, ki iz nebes prihitijo ter ga preslavljajo. Dragi kristjani! Katerim izmed obeh se hočete pridružiti: ljudem, ki zaničujejo božje Dete, ali angelom, ki ga poveličujejo? Ljudem, ki se ne zmenijo za Jezuščka ter ga celo od sebe odpravijo; ali angelom, ki se mu urno približajo ter hvalo pojo? Pa kaj vprašam? Večina izmed vas se je že vstopila na stran angelov, prišli ste v svetišče božje, prihiteli ste v pravi Betlehem, t. j. hišo kruha (angelskega), da bi si ogledali in občudovali reč, ki se je to noč zgodila, katero nam Gospod na znanje daje vsak božični praznik po svoji sv. Cerkvi. Tako je prav in dobro, le tako obhajajte sveto noč

in sveti dan, preslavljujte in molite usmiljenje božje in vdeležili se bote blagoslova božjega Deteta. Glejte pa, da bote tudi vse noči in vse dneve, ki vam jih da Bog doživeti, sveto obhajali, tako da se bodo spolnovale besede današnjega lista: „da se odpovemo hudobiji in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu.“ Amen. *Ant. Žlogar.*

Praznik sv. Štefana.

Zakaj je bil sv. Štefan kamenjan?

In so kamenjali Štefana, kateri je klical rekoč: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!
Dej. ap. 7, 58.

Dogodek, na katerem sloni pomen in slovesnost sv. večera in sv. dneva, se je vršil v Betlehemu, dogodek pa, ki je dal povod današnjemu prazniku, se je zgodil v Jeruzalemu, in sicer po mnenju več razlagavcev sv. pisma drugo leto po prihodu Svetega Duha nad apostole, na prvo Cerkev. — Mislimo si sv. Štefana, kakor ga stavi pred oči odlomek današnjega berila, pred starejšinstvom jeruzalemskega mesta. Krive priče so mu očitale kletvine proti Bogu in proti Mozesu pa napade na Jeruzalem, tempelj in postavo. Kako pa je prišlo do tega? — Najodličnejši izmed sedmerih apostolskih pomočnikov ali diakonov, sv. Štefan, je oznanjeval Jezusa, njegovo delo, smrt, vstajenje in vnebohod. Poudarjal je, da je on dopolnil obljube starega zakona, da se odslej pričenja novo božje kraljestvo, da so vsledtega Mozesove zunanje šege o obrezovanju in o jedilih izgubile postavno veljavo, da je namesto starih daritev nastopila nova čista daritev, ki se bo obhajala povsod, in da je vsledtega tudi tempelj izgubil svoj pomen. Gotovo je tudi pripovedoval Gospodovo napoved, da bo razrušeno sveto mesto in tempelj. To so priče preobrnile in tako se je naredila lažniva obtožba. — Ko ga veliki duhoven Kajfa vpraša: „Ali je temu res tako?“ (Dej. ap. 7, 1.) začne sv. diakon dokazovati, kako misli o Bogu, o Mozesu, o Jeruzalemu in templju, in kakšno krivico mu dela, kdor ga dolži bogokletstva ali izdajstva starih, svetih izročil. Razvidno je tudi iz njegovega govora, da stara zaveza vodi k Jezusu, ako se prav ume. Tako jih hoče pripraviti k pokori in izpreobrnjenju. A bili so preveč zakrkneni. Lahko si mislimo, da mladi diakon ni mogel mirno in prosto po-

vedati svojih misli in dokazov tem zaslepljencem. Kaj verjetno je, da so mu segali v besedo, ga motili in se mu vmes ustavljali. Šlo je vedno hujše, vedno tesnejše, dokler mu nazadnje kar več ne pusté govoriti. Njihova jeza je rastla, dokler ni prikipela do vrhunca, kar se pozna iz govora sv. Štefana.

Nepopisno je ujezilo sodnike, ko jim je sv. Štefan moral očitati Mesijev umor. In ko jim reče, da vidi nebeško svetlobo in Jezusa „stati na desnici božji", zakričé na ves glas, da mora umreti ta „bogokletnež". Nobene Štefanove besede nočejo več slišati.

Pri Pilatu so si pač že poprej izprosili dovoljenje, da smejo človeka, ki se je, kakor so trdili, pregrešil z bogokletstvom, kaznovati po svoji postavi. „In so kamenjali Štefana, piše sveti Lukež, ki je klical, rekoč: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!" Nato pade na kolena in zakliče z velikim glasom: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha!" In ko to izreče, zaspi v Gospodu. Zares, to ni smrt, to je spanje, kateremu sledi veličastno vstajenje. Z ozirom na to se bero v duhovskih molitvah besede: „Kameni iz potoka so mu bili sladki," akoravno so mu napravili strašne zatekline in krvaveče rane.

Po vsem tem je pač zanimivo vprašanje: Zakaj je bil sv. Štefan kamenjan? V odgovor se morejo navesti trije poglavitni razlogi, katere vam pojasnim v čast sv. Štefanu.

Res, čudno je, da je prišlo do silovite smrti, do poboja s kamenjem. Saj sv. Štefan ni bil kak hudodelnik ali morivec ali tolovaj. Toda bil je apostolski učenec, in kar je njihov Gospod napovedal tem, veljalo je tudi in velja učencem in naslednikom njihovim. In kaj jim je napovedal Jezus? „Iz shodnic vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene." (Jan. 16, 2. 3.) V današnjem evangeliju pa govori pismarjem in farizejem: „Glejte, jaz vam pošiljam preroke in modre in pismarje, in izmed njih boste nekatere umorili in križali, in nekatere bičali v svojih shodnicah, in preganjali od mesta do mesta." In obrne se k jeruzalemskem prebivalcem ter zakliče tako pomilovalno pa zapreti tako resnobno: „Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke, in jih kamenjaš, ki so k tebi poslani!"

Rečem torej, da je bil sv. Štefan kamenjan:

a) Zato, ker je Judom povedal resnico ter jim očital njihove pregrehe. In sv. Štefan je bil tudi mož zato. Sv. pismo pravi: „Izvolili so Štefana, moža polnega vere in Sv. Duha."

Zgled, kako resničen je pregovor: Resnica oči kolje, najdemo že v sv. pismu stare zaveze na brezbožnem kralju Ahabu, ki ni hotel nič vedeti o preroku Miheju ter rekel: „Sovražim ga, ker mi ne prerokuje dobrega, ampak hudo." (III. Kr. 22, 8.) Kralju Ahabu so krivi preroki, preden je šel v vojsko zoper sirskega kralja, napovedali srečen izid, pravi prerok Mihej pa nesrečen. Tedaj se kralj stogoti in reče: „Denite tega moža v ječo, in živite ga s kruhom revščine, in z vodo stiske, dokler se ne vrnem v miru." Toda kaj je pomagalo? Ahab se ni vrnil z vojske, ampak je padel ondi in umrl in psi so lizali njegovo kri, kakor mu je bil prerokoval že Elija, in sicer ravno tam, kjer je dal kamenjati Nabota, tako prelil nedolžno kri ter se polastil njegovega vinograda s pomočjo svoje hudobne žene Jezabele. Na Nabotu pa najdem nekakšno predpodobo sv. Štefana. Tudi o njem se namreč bere, da sta dve krivi priči, ki ju sv. pismo imenuje „hudičeva otroka", govorili zoper nedolžnega Nabota pričevanje pred množico, rekoč: „Preklinjal je Nabot Boga in kralja, in zavoljotega so ga peljali iz mesta, in so ga s kamenjem pobili." (III. Kr. 21, 13.)

Sv. Štefan tudi ni mogel nič dobrega napovedati za Jude, ampak kakor že poprej omenjeno, da bo Jeruzalem razdejan in da bo Mozesova postava izpremenjena, t. j., da bo po svetem evangeliju dopolnjena in izpopolnjena. To seveda ni bilo nič kaj zaželjeno farizejem, ki so se držali le črke na postavi Mozesovi, in jim je bil Jeruzalem in tempelj vse. Kamenjali so Štefana, in kaj jim je pomagalo? Jeruzalem in tempelj sta bila vendar razdejana in Mozesova postava je izpremenjena. Štefan pa živi še dalje, živi v nebesih s poveličano dušo, na zemlji pa ga katoliška Cerkev slavi z današnjim zapovedanim praznikom, dne 3. avgusta pa je spominski dan razdejanja njegova svetega trupla.

Če iščemo še drugih predpodobnih zgledov, ki nam kažejo, da se oznanjevavcem resnice in pravice steče mnogokrat slabo, najdemo velikega preroka Izaija, ki je napovedoval zaslepljenost in pogin judovskega ljudstva, pa je bil zato od Judov prežagan. Nekaj podobnega je skusil veliki prerok Jeremija, ki je kralju Fasurju napovedal božjo kazen, pa ga je ukazal tepsti in dejati v klado. (Jer. 20.) Stara povest pripoveduje, da so ga

Judje nazadnje v Egiptu kamenjali, ker jih je zavoljo malikovanja ostro grajal. Komu ni znano tudi, da je Janez Krstnik zaradi svoje graje nad prešeštnico Herodijado moral dati svojo glavo pod rabeljnov meč? In naš Gospod Jezus Kristus, ki je, sam resnica, učil zgolj resnico ter farizejem zaklical zapored osemkrat gorje zavoljo njihove hinavščine, ali ni on ravno zaraditega moral na križ? To jim je povedal sam, rekoč: „Iščete me umoriti, človeka, kateri sem vam govoril resnico, ki sem jo slišal od Boga.“ (Jan. 8, 40.) Koliko je pretrpel sv. Pavel in drugi apostoli za resnico in pravico, kdo je v stanu vse to dopovedati? Le berite „Dejanje apostolsko“ v mohorskih „zgodbah“, kjer izveste vsaj nekaj o tem! Kako se dobrim opominom dostikrat godi slabo, skušajo slednjič vsi tisti, ki se trudijo, zboljšati slabo življenje drugih, tako: skrbni starši ali dušni pastirji, ki se zavedajo svoje odgovornosti pred Bogom. Nepoboljšljivi trdovratneži „sovražijo njega, ki jih zavrača,“ pravi prerok Amoz. (5, 10.)

To je bila tudi usoda sv. Štefana, ki je očital Judom: „Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno ustavljate svetemu Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Katerega prerokov niso preganjali vaši očetje? In so morili nje, kateri so prerokovali prihod Pravičnega, katerega izdajavci in ubijavci ste sedaj vi bili.“ (Dej. ap. 7, 51—52.) To vse je bilo čisto res; toda ravno zato so se vrgli nanj kakor divje zveri ter ga pobili do mrtvega.

b) Sv. Štefan je bil kamenjan tudi, ker je njegovo življenje bilo čisto drugačno od življenja drugih Judov, in ker je ravno zavoljo tega s svojo besedo s svojim zgledom pa tudi s svojimi velikimi čudeži marsikoga izpreobrnil.

Sv. Duh govori v sv. pismu: „Dobremu je hudo nasprotno, in smrti življenje: tako tudi pravičnemu možu grešnik.“ (Sir. 33, 15.) Egiptovski Jožef, ko je bil šestnajst let star, je pasel, še mladenič, čede s svojimi brati, in jih je tožil zavoljo silno velike pregrehe svojemu očetu. Tega ni mogla prenesti njegova nedolžna duša. In ko vidijo, da mu je oče Jakob zapravil pisano suknjo ter ga oče bolj ljubi, kakor vse svoje sinove, so ga črtili, in mu nič več niso mogli dati lepe besede. (I. Moz. 37.) Še bolj so ga črtili zavoljo njegove notranje lepote. Vrgli so ga v vodnjak in potem prodali, očeta pa grdo nalagali, kakor vam znano.

Tako se je svetil sv. Štefan v pisani obleki svojih čednosti, in to je potisnilo njegovim sovražnikom kamene v roke. Vidi se mi, kakor bi bil modri v sv. pismu (Modr. 2.) uganil njih misli

ter jim tak-le samogovor položil na jezik: „Zalezujmo pravičnega, ker nam nič ne koristi, in je našim delom nasproti, in nam očita grehe zoper postavo, in nas razglaša zavoljo grehov našega obnašanja... Težko nam je, že gledati ga; zakaj njegovo življenje je različno od drugih, in njegova pota so vsa drugačna. K najsramotnejši smrti ga obsodimo.“ Pa resnično! Življenje in pota sv. Štefana so bila čisto različna od njegovih sovražnikov. On je bil po spričevanju današnjega berila „poln milosti in moči ter delal čudeže in velika znamenja med ljudmi.“ Oni pa so bili slabi ter „niso mogli zoperstati modrosti in duhu, kateri je govoril.“ Tudi so mu bili nevoščljivi zaradi čudežev in izpreobrnenj. Po izvolitvi diakonov, pravi sv. pismo „je beseda Gospodova rastla, in število učencev se je silno množilo v Jeruzalemu.“ (Dej. ap. 6, 7.) „On je bil poln vere in Sv. Duha“ (Dej. ap. 6, 5.), oni pa polni praznoverja in nečednosti. „In so gledali nanj vsi, kateri so sedeli v zboru, in so videli njegovo obličje, kakor obličje angelovo“ (Dej. ap. 6, 15.); zato niso trpeli tega obličja pred sabo.

Tako gre na svetu prav mnogokrat. Krivičniki zatirajo in preganjajo in celo moré pravične, ker so jim vedna očitajoča pridiga s svojim lepim zgledom, dokler jih ne storé neškodljivih. Kristusu se je zgodila prav taka, akoravno je mogel vprašati Jude: „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ (Jan. 8, 46.) In četudi so mu sami priznali, da je „resničen, in da pot božjo po resnici uči“ (Mat. 22, 16.), vendar, ko je obudil Lazarja od mrtvih, rekli so veliki duhovni in farizeji sklicavši zbor: „Kaj hočemo storiti, ker ta človek dela veliko čudežev? Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali.“ Kajfa pa jim dá svet, da je bolje, da umrje en človek za ljudstvo, in da ves narod ni pokončan.“ (Jan. 11, 47—50.)

c) Sv. Štefan je bil kamenjan slednjič tudi zato, ker je rekel, da vidi „nebesa odprta in Jezusa stati na desnici božji.“ O Jezusu le čuti — je bila zanje najhujša muka. Sedaj pa morajo poslušati, da je on tisti od Mozesa in prerokov obljubljeni prerok, Pravični, Mesija, in da so se proti njemu vedli tako, kakor njihovi očetje proti prerokom.

Ko Štefan iz njihovega rjovenja spozna, da se mu bliža mučeniška krona, pa v nebeškem miru zasije iznova njegovo angelsko lice, pravi pisatelj te zgodbe v mohorskih knjigah. In dalje: Oko mu splava kvišku, in Sv. Duh mu priigra čudovito videnje. Štefan z duhom ni več na zemlji. Pri svojem

ljubljenem Jezusu je. V skrivnostnem videnju ga gleda na desnici božjega sijaja. Boga samega ne vidi, pač pa čarobno svetlobo, „božjo slavo“ in poleg nje Jezusa, ki stoji. Zveličar je napovedoval starejšinstvu, da bo sedel na desnici božje moči, Štefan ga vidi stoječega, kakor bi ravno vstal s svojega prestola, da mu pomaga v zadnjem boju, da ga takorekoč vabi k sebi in čim najprej sprejme njegovo dušo v svoje naročje.

„Zavpili so pa z velikim glasom.“ S temi besedami naznani sv. Lukež Štefanovo obsodbo. „In so zatisnili ušesa, in vsi kmalu nanj planili. In so ga pahnili iz mesta in s kamenjem pobijali.“

Jezusovo ime jih je spravilo v tako togoto. Sv. Štefan pa stojé brez strahu prenaša udarce ves v mislih na Jezusa in na neizrečeno srečo, da bo njegova duša tako kmalu združena ž njim po obljubi njegovi: „Kdor izgubi svoje življenje zavoljo mene, ga bo našel.“ (Mat. 16, 25.)

Če se ozrem v zgodbo egiptovskega Jožefa, najdem tam nekaj podobnega. Ker Jožef svojim bratom pové, kakšne prikazni je videl v sanjah, norčujejo se pozneje iz njega rekoč: „Glejte, sanjavec gre. Pridite, ubimo ga!“ (I. Moz. 37, 19. 20.) Tako je tudi na Štefanove sovražnike vplivala resnična prikazen Jezusova, o kateri jim je povedal sv. mučenec.

Mnogo hudega imajo pričakovati vsi, kateri bočejo priti v sv. nebesa, in sicer najprej sovraštvo od strani hudobnega sveta. Sv. Janez piše: „Nikar se ne čudite, ako vas svet sovraži.“ (I. 3, 13.) Jezus Kristus je zato povedal vzrok rekoč: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, kot vas. Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži ... Hlapec ni večji, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ (Jan. 16, 18.—20.) Dalje se nad bogoljubnimi kristjani izpolnjuje beseda apostolova. „Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli“ (II. Tim. 3, 12), če ne ravno telesno, pa bodo vsaj dušno preganjani po opravljivcih, obrekovalcih, sovražnikih miru in strpnosti, ki se norčujejo iz njih pobožnosti ter jim podtikajo slabe namene in druge.

Jezus je rekel pri neki priložnosti sv. Petru: „Kaj tebi zato? Ti pojdi za menoj!“ (Jan. 21, 22.) Ta opomin velja tudi nam vsem. Kaj nam mar vse posvetno, kaj nam so mar vsakdanje malenkosti,

kaj nam mar, kaj naši sovražniki govoré o nas, mi hodimo za Kristusom „posnemaje ga, prenašati časno hudo,“ kakor razlaga to sv. Avguštin, mi se držimo zvesto svojega nebeškega Učenika po zgledu sv. Štefana in nešteto drugih sv. mučencev, katerih skupni spomin obhaja danes sv. Cerkev. Vodi jih sv. Štefan, prvi mučenec, in oči vseh so uprte v Jezusa, od katerega so zajemali moč in stanovitnost in prosijo odpuščanja svojim žalivcem in pobijavcem. Mi, ki jih občudovaje gledamo, pa obujajmo željo v svojih srcih, da bi imeli vsaj trohico njihovega navdušenja za sveto vero ter bili pripravljeni vsej kaj malega, kako žal besedico pretrpeti zavoljo Jezusa. Amen. *V. Bernik.*

Katehetične pridige.

XI. Sv. Duh.

Tolažnik pa, Sveti Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo vse učil in vas opomnil vsega, karkoli sem vam povedal. Jan. 14, 26.

Jezus Kristus se sam imenuje sejavca, torej je bilo njegovo delovanje na zemlji setev. Da setev uspeva, pa ni dovolj samo sejavca, temveč treba je še mnogo drugega. Vsejana setev potrebuje posebno vlage, zraka, svetlobe in gorkote. Ravnotako je tudi duhovna setev Gospodova potrebovala duhovnih pomočkov od zgoraj. In res, preden je prišla od zgoraj ta duhovna pomoč, zdi se, da je božji Učenik sejal brez velikega vidnega uspeha. Tri leta je sejal seme božje besede. Apostoli so bili prvi in vedno pri njem, ga zvesto poslušali, videli vse njegove čudeže, toda ob času skušnje ga eden izda, drugi, izbran za poglavarja in namestnika njegovega, ga zataji, vsi drugi ga zapuste. Od Jezusovega vstajanja do prihoda Sv. Duha večinoma sede plašni za zapahnjenimi durmi iz strahu pred Judi. O, kaj ne, kako malo upanja na dober uspeh Jezusove setve! Toda, binkoštni praznik pa pride naenkrat v silnem pišu izpod neba nad to božjo setev gorkota in svetloba Sv. Duha, da takoj vzklije in se ukrepi. Sv. Duh šele je dal Jezusovi setvi rast in sad in je s tem dopolnil naše odrešenje. Ker smo o Sv. Duhu, kot tretji božji osebi, govorili že pri nauku o pre-

sveti Trojici, hočemo danes pregledati le skrivnostno delovanje Sv. Duha. Ti pa, o Sv. Duh, razsvetljevalec našega uma, bodi nam pomočnik pri tem sv. opravilu!

Skrivnostno je delovanje naravnih moči v vidnem stvarstvu. Mi vidimo le njihove učinke, načina njihovega delovanja pa ne vidimo in tudi ne umemo. Ravnotako je tudi skrivnostno delovanje Sv. Duha v človeških dušah. Mi občudujemo delo njegovega vpliva, dasi te skrivnostne moči in njenega delovanja ne moremo razložiti. Da pa moremo nevidno delo nevidnega Svetega Duha vsaj nekoliko razumevati, zato se je pa Sv. Duh prikazal tudi v vidnih in čutnih znakih, in sicer takih, ki nam kažejo tudi čutno njegov skrivnosten vpliv na človeški um in voljo.

I. Na binkoštni praznik se je prikazal nad apostoli v podobi ognja. S tem nam je hotel pokazati, da On razsvetljuje naš otemnjeni um, kot razsvetljuje naravni ogenj temo. Ako smo v temi, ne vidimo, kje smo, kaj je okrog nas, ne vemo, kam naj se obrnemo, da bo prav. Ko pa posveti luč, tedaj nam je pa vse jasno in varno moremo iti, kamor hočemo. Tako je binkoštni praznik Sv. Duh razsvetlil apostolom um, da so prav razumeli Kristusov nauk in so dobro spoznali, kaj jim je bilo storiti. Koliko pomotnih nazorov so imeli prej o kraljestvu božjem, kako so si prej želeli le prva mesta bili, so polni zmot, akoravno so tolikokrat poslušali nauk svojega nebeškega Učenika.

Tako, kakor je apostole, razsvetljuje Sv. Duh tudi naš um, da nauke sv. vere prav spoznamo, se jih v skušnjavah spomnimo, v dvomnih slučajih pravo pot izberemo. Zato pa tudi pred pridigo in pred poukom, pred duhovnimi vajami, pred sv. misijonom, v začetku šolskega leta ali z daritvijo sv. maše kličemo z molitvijo Sv. Duha na pomoč, da nas razsvetli, da nauk božji prav razumemo in po njem vravnamo svoje življenje.

Da res Sv. Duh različne duše, seveda vsled človekovega zadolženja, različno razsvetljuje, spoznamo očividno iz tega, da so težko otroci istega očeta in matere enakega življenja, še manj pa otroci ene šole in ljudje, ovčice istega dušnega pastirja, akoravno vsi ene in iste nauke slišijo in se vsi enako vspodbujajo za čednostno življenje. Kolikor bolj se priporočajo Sv. Duhu, toliko bolj nauke sv. vere spoznavajo in po njih žive.

Sosebno treba nam je tudi razsvetljenje Sv. Duha, da moremo natančno spoznati svoje grehe, njih velikost in število.

Koliko je ljudi, ki ne spoznajo svojih grehov in se imajo za popolno dobre ljudi, četudi imajo vse polno grehov in nepopolnosti. Njihova vest je kakor temna soba, v kateri se ne vidi ničesar. Ako v tako sobo prisije solnčni žarek, tedaj se vidi v njej vse, kar je v njej, tudi najmanjši prašek. Tako tudi spoznajo ljudje, ki jih razsvetljuje Sv. Duh, svoje najmanjše nepopolnosti in pogreške.

Mnogo je tudi ljudi, ki res tavajo kot v temi. Za kratko posvetno uživanje, za minljiv dobiček store in pretrpe vse in se podajajo v največje nevarnosti pogubiti svojo neumrjočo dušo za večno. Skoro vsak gre v daljno Ameriko radi posvetnega dobička ali radi večje prostosti, gre v nevarne službe radi večje plače in nič ne pomisli, kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi. (Mat 16, 26.). Seveda taki ne prosijo Sv. Duha za razsvetljenje na nevarni poti skozi življenje.

Ko se je Sv. Duh nad apostoli prikazal v podobi ognja, se je videl ta ogenj v obliki jezikov, pokazal se je pa tudi takoj čudovit učinek te prikazni; apostoli namreč so oznanovali nauke sv. vere tako, da so jih ljudje najrazličnejših narodov slišali govoriti vsak v svojem jeziku. Pa tudi pozneje je razsvetljeval Sv. Duh posebno oznanjevalce sv. vere med tujimi narodi, da so se različnih jezikov čudovito lahko naučili in so jih ljudje lahko umevali.

Ali se ne zdi, kakor bi nekateri otroci govorjenja dobrih staršev, kakor bi mnogi ljudje opominov svojih dušnih pastirjev kar ne razumeli; saj se jih ne prime nobena beseda. Tudi nam je treba prositi pomoči Sv. Duha, da bi nam izročeni naše besede umeli in po njih živeli.

Vsa ta razsvetljenja Sv. Duha so njegovi darovi modrosti, umnosti, sveta in učenosti.

II. Drugo delovanje Sv. Duha v naših dušah je, da jih čisti, posvečuje. Duša, ki je v smrtnem grehu, je v očeh božjih grda, Sv. Duh jo pa s svojo milostjo tako očisti in ozaljša, da je Bogu prijetna in dopadljiva. Saj tudi ogenj, čegar podobe se je poslužil Sv. Duh, snaži in čisti zarjavele kovine. Nesi kovaču starega, zarjavelega, polomljenega železja, on ga dene v ogenj, ga očisti vse nesnage in ti izkuje iz njega to ali ono orodje tako lepo, kot bi bilo popolno novo.

V podobi piša, silne sape, je prišel Sv. Duh nad apostole. To nam naznanja čistilno delovanje Sv. Duha. Naj bo v kaki

sobi, ali kakem drugem prostoru še tako zaduhlo, odpri naskrižem okna, spusti notri čistega zraka, kmalu bo stanovanje očiščeno, in prijetno in zdravo bo v njem prebivati. Cistlno delovanje Sv. Duha naznanja obred pri sv. krstu, ko pihne mašnik trikrat čez usta otrokova in pravi: „Pojdi vun, nečisti duh, in naredi prostor Sv. Duhu tolažniku!“

Očiščujoče delovanje Sv. Duha je podobno tudi očiščevalnemu delovanju v o d e, zato se pa Sv. Duh v sv. pismu večkrat imenuje v zvezi z vodo. Takoj v drugi vrstici sv. pisma stoji: „Duh božji se je razprostiral nad vodami“ Ko je sv. Janez krstil Jezusa v vodi reke Jordana, se je prikazal Sv. Duh v podobi goloba. Jezus je govoril Nikodemu: „Resnično, resnično, ti povem, ako kdo ni prerojen iz vode in Sv. Duha, ne more iti v božje kraljestvo.“ (Jan. 3, 5.).

Zato je zapovedala Sv. Cerkev, da mašnik, ko blagoslavlja krstno vodo, večkrat v znamenju sv. križa dihne v vodo, hoteč naznaniti, da po krstni vodi Sv. Duh očiščuje naše duše izvirnega greha in, ako bi bil kdo krščen odraščen, tudi drugih grehov. Belo oblačilce, ki ga položi mašnik na otroka po svetem krstu, nam kaže, da je Sv. Duh tako očistil dušo novorojenčkovo, kot očisti voda še tako zamazano oblačilo.

Sv. Duh s svojim skrivnostnim vplivom pa tudi pripravlja človeško dušo, da more d e l a t i d o b r a d e l a in si p r i d o b i v a č e d n o s t i. Duša človekova je brez pomoči Sv. Duha podobna travniku pozimi. Prazen je, nobena travica ne poganja, nobena cvetlica se ne razvija, vse je pusto in žalostno. Na spomlad pa zaveje gorka sapica, solnce greje močneje, gorak dež oživi zemljo in travnik naenkrat prijazno ozeleni in cvetlica za cvetlico odpira svoj pisan cvet. Tako oživi duša po vplivu Svetega Duha, obudi se v nji veselo upanje in prikazuje se na človeku čednost za čednostjo. Kakor lahek vetrec blaži ostri zimski mraz in poleti hladi človeka v neznosni vročini, tako deluje v naših dušah v različnih težavah in skušnjavah Sv. Duh T o l a ž n i k blažilno in hladilno, s tem, da nam podeljuje darove vdane p o b o ž n o s t i in zveličavnega s t r a h u b o ž j e g a.

III. Sv. Duh pa daje našim dušam tudi t r d n o s t in m o č, da moremo vse skušnjave premagovati in prenašati vse zopernosti in težave, ki nam se nastavljajo na pot zveličanja in zatajevati sami sebe in nositi križ za Kristusom.

Kakor so revne in slabotne rastline, ki nimajo dovolj vlage, zraka, svetlobe in toplote, tako revni in slabotni so ljudje, ki nimajo milosti Sv. Duha. Vsako trpljenje jim je preveč, najmanjše zatajevanje prehudo, življenje po zapovedih božjih in cerkvenih preostro. Vsaka skušnjavica jih premaga, v vsaki grešni priložnosti omagajo in padejo v greh.

Nasprotno pa občudujemo junaška dela svetih duš, izvršena po moči Sv. Duha. Apostoli so šli veseli izpred zbora, da so bili spoznani vredni zaradi Jezusovega imena kaj trpeti. Nešteti mučenci so med slavospevi trpeli največje bolečine in to ne samo odrasli ljudje, temveč tudi šibki otroci in nežne deklice.

Poročila iz Japonskega pripovedujejo, da so prišli rablji po šestletnega dečka, da ga obglavijo. Z veseljem se obleče v praznično obleko in kar hiti na morišče. Ko pride tje, zagleda mrtva trupla svojega očeta in brata, pa ni jokal, temveč je radosten pokleknil in sklonil glavo, da mu jo odsekajo.

Neki enajstleten deček je bil z materjo in sestro obenem mučen. Ko so vrvi, s katerimi je bil zvezan, pregorele, je skočil s svoje grmade, pa ne, da bi ušel, ampak stekel je k svoji materi na drugo grmado, da je z njo vred pretrpel mučeniško smrt za Kristusa. Njegova sestra pa, preden je umrla, se je sklonila na grmadi, zagrabila pest žrjavice in si jo dejala kot krono ali venec na svojo glavo in potem izdihnila svojo čisto, plemenito dušo.

Kaj ne, kako obilni darovi moči, ki jih Sv. Duh deli takim dušam! Deli jih pa tudi pri nas. Ali ne najdemo v vsakem kraju stanovitne in močne duše, katerim ni nobena pot predolga in nobeno vreme pregrdo, da bi opustile vsakdanjo sv. mašo. Nobeno posmehovanje jih ne odvrne od pogostnega sv. obhajila, nobena služba božja ni predolga, da bi ves čas ne preklečale. Nobena priložnost tako zanimiva, nobena ponudba tako velika in dragocena, da bi izpostavile v nevarnost svoj največji zaklad krstne nedolžnosti. Hvala Bogu Sv. Duhu, da imamo med nami po njegovi milosti še mnogo močnih duš.

Videli smo danes v prilikah mnogovrstno delovanje Svetega Duha in spoznali potrebo njegovih milosti in darov za naše zveličanje. Da jih bomo pa tudi prejeli, je pa treba moliti zanje. Apostoli so se pripravljali na prihod Sv. Duha z molitvijo in duhovno zbranostjo, zato so pa prejeli tako obilnost njegovih darov. Naši predniki so radi častili Sv. Duha in ga klicali na

pomoč. Gotovo se še spominjate, da so imeli v starejših hišah nad mizo podobo Sv. Duha, golobčka z razprostrtimi peruti. Ta podoba jih je vedno spominjala na Sv. Duha in pri vsaki molitvi so tudi njega prosili za tolažbo in razsvetljenje. Bilo pa je tedaj po onih hišah mnogo globoke pobožnosti in strahu božjega. Poživimo pobožnost k Sv. Duhu, zlasti pred binkoštnimi prazniki, molite zase in za svoje otroke, zlasti, ko se pripravljajo na sv. birmo in tudi na druge sv. zakramente, prosimo Sv. Duha za pomoč in razsvetljenje v vseh težavah in prišel bo na pomoč in bo prenovil obličje zemlje, prenovil naša srca in naše duše, naše družine, naše soseske in našo župnijo. Amen. *Ferdinand Gregorec.*

XII. Sv. katoliška Cerkev.

Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo Cerkev. Mat. 16, 18.

„Ker je Jezus ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je ljubil do konca“ (Jan. 13, 1.). „Ne bom vas zapustil sirot“ (Jan. 14, 18.), tako je govoril in tudi storil. Ko je dopolnil delo našega odrešenja, je šel nazaj k Njemu, ki ga je poslal, toda svojih ljubih človeških otrok ni zapustil sirot, dal jim je, preden je šel v nebesa, mater, sv. katoliško Cerkev. Da, ljubil je svoje do konca: od konca do konca zemlje, do konca sveta, zato je ustanovil sveto Cerkev za vse kraje in vse čase, do sodnjega dne.

Občudujmo danes hvaležnega srca neskončno modrost in ljubezen Jezusovo, s katero nam je dal mater sv. katoliško Cerkev v srečo na zemlji in v večno zveličanje v nebesih.

Božji Učenik je prišel poučit in zveličat vse človeštvo, vendar pa ni hodil po vseh krajih na zemlji, temveč si je izbral judovsko deželo in je ondi hodil od kraja do kraja in učil. Zbirali so se okrog njega ljudje, izmed katerih so se ga nekateri tesneje oklepali, postali so njegovi učenci. Izmed teh učencev si je izbral dvanajst apostolov, ki so bili vedno pri njem in so slišali vse njegove nauke; po apostolih pa naj se razširi njegov nauk po zemlji. Ta svoj namen je razodel z besedami: „Nebeško kraljestvo,“ sv. katoliška Cerkev namreč, „je podobno gorčičnemu zrnu. — To je sicer najmanjše izmed vseh semen, kadar pa zraste, je večji kot vsa zelišča in je drevo, da pridejo ptice izpod neba in pre-

bivajo na njegovih vejah“ (Mat. 13, 31. 32.). Zveličar sam je malo zrno, ki je bilo vsejano ono sv. noč v betlehemskem hlevcu, ki naj se po apostolih razraste v mogoče drevo, ki naj se razprostre po celi zemlji in naj vzame v svoje varstvo vse človeške rodove. Zato je naročil apostolom, preden je šel v nebesa: „Torej pojdite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. (Mat. 28, 19. 20.).

I. Kako je Zveličar preje učil svoj božji nauk, preden nas je s svojo smrtjo odrešil, tako je zapovedal tudi apostolom najprej u č i t i.

Da bodo pa mogli besedo božjo prav oznanjevati in se pri oznanjevanju ne zmotiti, zato jim zatrdi: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mat. 28. 20.). Obljubi jim poslati Sv. Duha, ki jih bo vsega učil: „Tolažnik Sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo spomnil vsega, karkoli sem vam rekel.“ (Jan. 14, 26). Ko jim napoveduje, da jih bodo vlačili pred kralje in oblastnike zaradi njegovega imena, jih ljubeznivo tolaži: „Ne skrbite, kako bote odgovarjali. Jaz namreč vam bom dal usta in modrost, kateri se ne bodo mogli ustavljati.“ (Luk. 21, 14. 15.). „Niste namreč vi, kateri govorite, ampak Duh vašega Očeta, ki govori v vas.“ (Mat. 10, 20.). In Petru, katerega je postavil poglavarja svoji Cerkvi, poglavarja apostolom in vernikom, z besedami; „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce!“ (Jan. 21, 15. 17.) — Petru, ki mu je rekel: „Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala“ (Mat. 16, 18.), njemu je govoril: „Simon, Simon, glej satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kakor pšenico. Jaz pa sem prosil zate, da ne jenja t v o j a v e r a, in ti, kadar se boš nekdaj izpreobrnil, potrdi svoje brate. (Luk. 22, 31. 32.). Ko je Gospod tako zagotovil resničnost nauka, ki ga bodo oznanjevali apostoli in njihovo nezmotljivost, je lahko govoril: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa zaničuje mene, zaničuje njega, ki me je poslal.“ (Luk. 10, 16.) in na drugem mestu pravi: „Ako pa kdo Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.).

Toda ne samo Petru in apostolom je obljubil Jezus pomoč Sv. Duha, ko bodo učili božji nauk, temveč njihovim naslednikom. Govori namreč: „Glejte, jaz sem z vami do konca sveta!“ (Mat.

28, 20.). Ker pa ne mora biti z njimi do konca sveta, ko so apostoli pomrli, torej misli Zveličar na tem mestu tudi na njihove naslednike. To se razvidi tudi jasno iz njegovega povelja: „Torej pojdite in učite v s e narode, in krščujte jih!“ (Mat. 28, 19.). Kako naj samo dvanajst apostolov pouči vse narode po vesoljni zemlji in naj krsti vse ljudi? Očevidno je, da je imel Gospod tu v mislih tudi naslednike apostolov.

Zato so pa apostoli na svojih potovanjih povsod, kjer so ustanovili cerkveno občino, podelili s poklado rok drugim oblast, ki so jo prijeli od Kristusa, in jih tako postavili za škofe nove črede.

Po naslednikih sv. Petra in apostolov, po rimskih papežih in škofih, je prišel neskaljen nauk Jezusov tudi do nas in se nam zdaj oznanjuje. O, kako srečni smo, ker slišimo isti božji nauk, ki ga je Jezus sam učil, tiste zveličavne resnice, ki jih je On sam oznanjeval. Ako se držimo teh naukov in resnic, se nam ni bati hudega ne tu, ne v večnosti, temveč srečni bomo v tem in onem življenju, saj govori Gospod: „Blagor jim, ki niso videli, in so verovali.“ (Jan. 20, 29.).

II. Gospod Jezus Kristus je učil, pa je d e l i l t u d i m i l o s t i i n o d p u š č a n j e g r e h o v. Isto oblast je dal tudi svojim apostolom: „Torej pojdite in krščujte jih.“ Naklanjajte jim posvečujočo milost božjo s sv. krstom, da jim odpuščate izvirni in vse pred sv. krstom storjene grehe. Celo po izgubljeni krstni nedolžnosti se dobi odpuščanje greha, ker je Jezus govoril apostolom in njihovim naslednikom: „Prejmite Sv. Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in, katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 22. 23.). „Resnično, vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli bote razvezali na zemlji, bo tudi razvezano v nebesih.“ (Mat. 18, 18.).

Ta božja oblast, podeljevati posvečujočo mtlost božjo in odpuščati grehe, je po Jezusovi naredbi prešla od apostolov na škofe in mašnike. O, kako si srečen, katoliški kristjan! Takoj po rojstvu si prejel zakrament sv. krsta, z njim posvečujočo milost božjo in z njo pravico do večnega zveličanja v nebesih. Ko si odrasel, storil si morda smrtni greh, pa morda ne enega samega, temveč mnogo smrtnih grehov, zapravil si posvečujočo milost božjo, izgubil si pravico do nebes; ako v tem trenotku umrješ, je v hipu tvoja nesrečna duša v brezdnu večnega pogubljenja. Pa poklekneš ponižno pred katoliškega spovednika, se skesano

obtožiš svojih velikih prestopkov in, ko slišiš besede: „Jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Amen," tedaj so ti odpuščeni tvoji grehi in večne kazni, kakor bi klečal z Marijo Magdaleno pred samim Jezusom in bi slišal kakor ona: „Odpuščeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala, pojdi v miru!" (Luk. 7, 48. 50.).

Pa ne samo to, po apostolih so dobili škofje in mašniki tudi oblast od Jezusa, da te morejo povabiti na sv. pojedino, na kateri se vživa sam Kristus, se ponavlja spomin njegovega trpljenja, se duša napolnjuje z milostjo in se nam daje poroštvo prihodnje slave. K zadnji večerji je zbral Jezus svoje apostole, ondi je izpremenil kruh v svoje najsvetejše Telo in vino v svojo presv. Kri, se daroval svojemu Očetu pod podobama kruha in vina in dal zavžiti oboje apostolom. Potem pa je izrekel blažene besede: „To delajte v moj spomin!" (Luk. 22, 19.) Po teh besedah so dobili apostoli in njih nasledniki oblast delati, kar je On storil pri zadnji večerji, izpreminjati namreč kruh v njegovo Telo in vino v njegovo Kri in oboje zavživati in dejati vžiti vernikom. Po škofih in mašnikih nam kliče Jezus: „Vzemite in jejte, to je moje telo" (Mat. 26, 26.). „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan". „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem". (Jan. 6, 55. 57.). O, kako smo srečni, kakor apostoli, ki so bili z Jezusom pri zadnji večerji in še bolj, ker smemo tolikokrat prejeti Jezusa v sv. obhajilu.

Razen tega pa imajo škofje in mašniki po apostolih od Jezusa oblast deliti še druge zakramente nam v pomoč v različnih potrebah življenja.

Nasledniki apostolov, obdarjeni z oblastjo Jezusovo, in verniki, ki verujemo nauke, ki jih ti nasledniki uče, in prejemamo zakramente, ki jih dele, vsi skupaj pod vodstvom naslednika svetega Petra, rimskega papeža, smo pa katoliška Cerkev, ali kakor pravi katekizem: Katoliška Cerkev je vidna družba vseh pravovernih kristijanov, ki verujejo iste nauke, prejemajo iste zakramente in imajo rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja.

III. Razen oblasti izvrševati učeniško in duhovno službo imajo pa rimski papež in škofje kot nasledniki apostolov tudi pravico dajati zapovedi, saj jim je zapovedal Gospod: „Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal" (Mat. 28, 20.). In Petru in nje-

govim naslednikom je rekel: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“ (Jan. 21, 16. 17.). „Tebi bom dal ključe nebeškega kraljevstva, in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih (Mat. 16, 19.). Sv. oče ima pravico dajati zapovedi, in naša dolžnost je, jih spolnovati, ker tu posebno velja beseda Gospodova: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Razen tega ima papež še oblast, ki sega na oni svet, on določuje čast svetnikom in odpira zaklade odpustkov vernim dušam v vicah.

Velike so dobrote, ki nam jih deli Jezus Kristus po svojih namestnikih, škofih in mašnikih, v katoliški Cerkvi, zato je naša dolžnost, da jih ubogamo in radi visoke službe, ki jo jim je izročil sam Bog, častimo in spoštujemo. Nobenega greha ne kaznuje Bog tako gotovo, kot prestopke zoper duhovniško čast in spoštovanje.

Cesar Napoleon je z dvema papežema ravnal sirovo, vzel jima njihovo deželo in ju odpeljal v sužnjost. Naposled so njemu vzeli carstvo in ga odpeljali na samoten otok, kjer je osamljen živel in umrl. Ko ga je papež izobčil iz Cerkve, je dejal: „Meni li papež, da bode radi tega mojim vojščakom popadalo orožje iz rok?“ Toda ne dolgo potem je res radi hudega mraza popadalo njegovim vojakom na Ruskem orožje iz otrpnjenih rok in je bila cela vojska skoro popolno končana.

Pred več leti je goreč duhovnik pridigal zoper nezmerno žganjepitje in ples. Bogato gostilničarko je to tako vjezilo, da je rekla: Že dobro, zdaj bom pa nalašč postavila gostilno in plešišče župniku prav pred nos. In res začne zidati blizu župnišča gostilno, ki naj bi jo prevzel njen starejši, že oženjeni sin. Toda glejte, še med zidanjem umrje ta sin, in med njegovo vdovo in materjo se vname prepir in tožba, ki se je vlekla toliko časa, da se stavba ni več nadaljevala. V malo letih je tej materi nanagloma umrlo izmed sedmerih še pet zdravih in močnih sinov.

Vi pa, ako hočete biti deležni dobrot in blagoslova, ki ga Bog po katoliški Cerkvi in njenih duhovnikih deli, spoštujte duhovnike in molite zanje po zgledu Jezusovem in zgledu prvih kristjanov, ki so molili za Petra v ječi in mu izprosili rešenje. Radi in voljno spolnujte zapovedi sv. Cerkve, kajti sv. Ciprijan pravi: „Ta ne bo imel Boga za očeta, kdor neče imeti Cerkve za mater.“ Amen. *Ferdinand Gregorec.*

XIII. Edino katoliška Cerkev ima znamenja prave Jezusove Cerkve.

Sv. Oče! Ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo eno kakor tudi mi. Jan. 17, 11.

Nekoč so se sešli in se peljali skupaj po železnici trije duhovniki, eden katoliški, drugi luteranski, tretji judovski. „Glejte," pravi luteranski pastor, „tu smo zdaj trije, in vsak druge vere. Kateri izmed nas ima prav?" Zdaj se javi judovski rabinar in pravi: „Jaz mislim takole: Ako Mesija še ni prišel, imam jaz prav, ako je pa že prišel v osebi Kristusovi, tedaj ima pa katoličan prav, vi protestantje ste pa na vsak način vedno v zmoti."

Tudi marsikateri izmed vas je že premišljeval, kako je to, da je toliko ver na svetu, in morda je že kateri res mislil, kakor je večkrat slišati, da je vsaka vera dobra, da se le po njej živi, zato vam hočem danes pokazati pravo Cerkev Jezusa Kristusa in vas opozoriti na znamenja, po katerih se more spoznati kot prava.

Sv. Duh, ki vodiš in vladaš pravo Cerkev Kristusovo, razsvetli tudi nas pri tem premišljevanju, da je tudi mi kot edino pravo spoznamo, jo ljubimo in ubogamo.

Prava Cerkev Jezusa Kristusa je edino naša katoliška Cerkev. To dokažemo iz tega, ker ima edino katoliška Cerkev vsa poglavitna znamenja, katera je Kristus dal svoji Cerkvi.

1. „Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo Cerkev" (Mat. 16, 18.). „Imam še druge ovce, ki niso iz tega hleva, tudi tiste moram pripeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir." (Jan. 10, 16.). S temi besedami je Jezus naznanil, da je njegov namen ustanoviti eno samo Cerkev, ki naj bo tudi edina med seboj. To je hotel in zato je tudi prosil svojega Očeta: „Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno." (Jan. 17. 21.).

Edina med seboj je edino sv. katoliška Cerkev, in sicer edina prvič v svojem nauku. Ona uči od svojega začetka do danes eden in isti nauk. Ta nauk uči po vsem svetu enako. Naj pride dober učenec iz naših šol v katerokoli katoliško šolo v Ameriki, Aziji, Afriki ali Avstraliji, bo vedel na vsako vprašanje iz krščanskega nauka prav odgovoriti, ker isti nauki in iste resnice se uče po vseh katoliških šolah vesoljnega sveta.

Drugič je naša Cerkev edina glede sv. zakramentov in presv. daritve. Kjerkoli po celem svetu stopiš v katoliško Cerkev, boš videl enako krščevati, birmati, obhajati, spovedovati in poročati. Po vsem vesoljnem katoliškem svetu se enako deli sv. poslednje olje in enako posvečujejo mašniki. V katerokoli katoliško Cerkev stopiš, vidiš, da se opravlja najsv. daritev svete maše ravnotako, kot pri nas doma. Popolna edinost vlada v tem v naši sv. katoliški Cerkvi.

Poslednjič je pa naša Cerkev edina v tem, da ima enega skupnega vidnega poglavarja, sv. očeta, rimskega papeža. Prelepa je ta edinost po vesoljnem svetu razširjene katoliške Cerkve. Glejte, vi tu zbrani verniki, ki ste bili pri našem krstnem kamnu sprejeti v sv. katoliško Cerkev, ste zedinjeni v eno cerkveno skupino, ki se imenuje fara ali župnija, ki ima svojega poglavarja, župnika. Več župnij s svojimi župniki in njihovimi pomočniki skupaj zedinjeni v eno večjo cerkveno skupino se imenujejo škofija, ki ima v škofu svojega poglavarja. In vse škofije skupaj tvorijo sv. katoliško Cerkev, kateri je vidni poglavar sv. oče, rimski papež. Glejte, prelepe edinosti, vi ste podložni svojemu župniku, župnik z vami vred svojemu škofu in škof z nami vred sv. očetu. In kadar hoče sv. oče, najvišji pastir Kristusove črede, kaj sporočiti svojim ovčicam, tedaj sporoči to škofom, škofje župnikom in ti vsak svojim ovčicam in tako se prelepo razširja nauk in povelja v edinosti po vsej vesoljni Cerkvi.

Pa ne samo po tej upravi, temveč tudi v ljubezni do svojih pastirjev je sv. Cerkev edina med seboj. Velika večina župljanov je v ljubezni navezana na svojega dušnega pastirja; kako nestrpno čakajo po škofiji verniki na svojega škofa in kako srečnega se šteje vsak, ako je videl le enkrat v življenju namestnika Kristusovega na zemlji, poglavarja vesoljne Cerkve. Naj vam navedem le en zgled te nepremagljive ljubezni.

Bila je v začetku l. 1572. na Poljskem prava zmeda v cerkvi in državi. Tačas niso imeli kralja; vojvoda Volodovsky, ki je vladal deželo, je hlepel po kraljevem prestolu. Upal je priti do kraljestva po vplivu hesenskega deželnega grofa, ki je bil luteran. Da bi se mu bil bolje prikupil, je začel preganjati sv. katoliško Cerkev in širiti Lutrovo krivo vero. Na škofijski stolici je bil tedaj škof Zamoysky. — Nekega večera meseca januarja l. 1572. dobi škof povabilo od vojvoda, naj pride nemudoma k njemu. Takoj se obleče v gorak kožuh in se odpelje na pripravljenih sankah. Vojvoda ga spoštljivo sprejme, pa mu tudi takoj reče,

da hoče on postati poljski kralj in zato hoče, da škof pretrga zveze s papežem. Ako to stori, obljubi mu časti in bogastvo. — „Od papeža se ločiti," odgovori škof, „odreči se namestniku Kristusovemu na zemlji? To ni mogoče: saj imam vso oblast le od njega!" — „Prevzvišenost," sili vojvoda dalje, „vbogajte me. Vi boste papež poljskega kraljestva in ne bo je v deželi oblasti nad vami." — „Dovolj," reče škof in vstane. „Pred božjim obličjem sem obljubil, da bom vladal svojo škofijo pod višjo oblastjo papeževo, in svoje obljube ne bom prelomil, naj me velja tudi življenje" — „Je to vaša zadnja beseda?" — „Zadnja!" — Vojvoda pošlje nato po policijskega načelnika, mu poda zapečateno pisanje in naroči: „Peljite se s škofom do reke Varte, med potom preberite povelje, katero natanko izpolnite, sicer vam gre za glavo." „Srečno pot prevzvišenost!" se poslovi posmehovaje od škofa. — Škof in načelnik se peljeta proti reki Varti. Načelnik prebere povelje, privzame med potjo rabelja, kateremu naroči, naj vzame sekiro seboj. Škof je dobro vedel, kaj ga čaka, in se je v vroči molitvi priporočal Bogu. Naenkrat so bili pri reki, ki je bila debelo zamrznjena. Rabelj gre na sredo reke in načelnik mu ukaže napraviti s sekiro veliko odprtino v ledu. Škof poklekne. „Oče, v tvoje roke, izročim svojo dušo," molil je iskreno. Ko je bila odprtina tolika, da bi moglo skozi njo moško telo, tedaj vstane hitro sv. mož, odloži dragocen kožuh in ga poda rablju, ki si ga ne upa sprejeti. Toda škof pravi milo: „Prijatelj moj, rad bi ti kaj boljšega dal, saj si mi ti nebesa odprl." — Mož je ihtel, načelnik pa pokaže na odprtino v ledu in reče škofu: „Tja notri morate!" Zamoysky se ozre proti nebu, zdihne slednjič: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo," stopi k odprtini, ki je še enkrat zamrznila vsled hudega mraza. Načelnik pograbi sekiro, razbije ledeno skorjo in sv. škof zgine v valovih. — Sv. Cerkev pa je štela enega mučenca več.

Sv. katoliška Cerkev je edina, druge cerkvene družbe pa so razkosane med seboj, nimajo edinega poglavarja, imajo različne nauke in niso edine z ozirom na sv. zakramente; nekatere jih imajo več, druge zopet manj. Že zaradi tega ne more biti nobena izmed njih prava cerkev Kristusova.

2. Drugo znamenje, katero je hotel Zveličar, da naj ima njegova Cerkev, je, da je naj bi bila sveta. Sv. apostol Pavel piše: „Kristus je Cerkev ljubil in sam sebe za njo dal, da bi jo posvetil, da bi napravil sam sebi častito Cerkev, ki nima ne madeža ne grbe..., da je sveta in neomadežena" (Efež. 5, 25—27.).

Med vsemi cerkvami je sveta edino naša katoliška Cerkev, ker je svet že njen začetnik in ustanovitelj sam Sin božji, Jezus Kristus. Sveti so njeni nauki, sami na sebi čista resnica, vodijo tudi ljudi k vedno večji svetosti. Presveta je daritev sv. kato-

liške Cerkve, namreč neomadeževano Jagnje božje, najsvetejše Telo in Kri Jezusa Kristusa, pod podobama kruha in vina. Sveti so njeni zakramenti, ki posvečujejo pravične in grešnike. Sveta so cerkvena blagoslovila in njene molitve, svete vse njene naprave, kakor razni samostani in redovi, ustanovljeni za pouk in vzgojo zanemarjene mladine, za postrežbo vsakovrstnih bolnikov, za pomoč revnemu človeštvu v vsakovrstnih potrebah.

Kot posebni žar svetosti pa obseva in venča našo sveto katoliško Cerkev zbor svetnikov, ki jih je ona pripeljala v sv. nebesa. Nobena druga verska družba, nobena druga Cerkev nima v nebesih svetnikov, to je svojih vernikov, ki bi bili že v življenju delali čudeže, ali pa se bili vršili po njihovi smrti na njihovo priprošnjo ali posredovanjem njihovih sv. ostankov. Edino-le naša katoliška Cerkev ima svetnike, katere sme postavljati na oltarje in jih klicati zaupno na pomoč. Nobena druga verska družba nima svojega vernika, katerega svetost bi bil Bog potrdil s čudežem v življenju ali po smrti.

Posebno pomenljivo je, da je imela vzhodna cerkev, zdaj tako imenovana pravoslavna, dokler je bila pod vrhovnim poglavarjem rimskim papežem, obilno svetnikov, ko se je pa ločila in zavrgla rimskega papeža kot svojega poglavarja, od tedaj pa nima prav nobenega svetnika več.

Ravnotako tudi druge cerkve nimajo svetnikov, pa kako jih naj tudi imajo, ker so že začetniki njihovih ver sami odpadniki, ki so zaradi prevzetnosti ali pa zaradi poželjivosti odpadli od prave Cerkve Kristusove. Tudi so pravi nauk Gospodov popačili tako, kakor je služilo njihovim posvetnim namenom.

Iz tega je razvidno, da nobena, razen katoliške Cerkve, ni prava Kristusova Cerkev.

3. Kristus je hotel tudi, da naj bo njegova Cerkev za vse ljudi, torej za vse čase in vse kraje, t. j. naj bode katoliška. Saj je rekel apostolom: „Torej pojdite in učite vse narode!“ (Mat. 28, 19.). In res je bila naša sv. Cerkev vedno in se je razširjala po vseh krajih in med vse narode. Vedno je Bog obujal može, ki so hodili v najbolj daljne kraje, kjer so izpreobračali k pravi veri malikovalce in pogane, dal jim je moč delati čudeže in srčnost, da so mnogokrat dali tudi življenje za sv. vero. Kaj takega ne najdemo pri nobeni drugi veri, vsi protestantovski misijonarji niso pridobili za svojo vero toliko nevernikov, kot jih je izpreobrnil k pravi veri samo sv. Frančišek Ksaverij.

Zanimivo je, da so katoličani, ki jih je sv. Frančišek Ksaverij izpreobrnil, rekli nekemu luteranskemu pastorju, ki jih je hotel pregovoriti, da sprejmo njegovo vero: „Ti praviš, da učiš boljšo vero, kot jo je učil sv. Frančišek. Dobro, pokaži! Naš veliki oče je med nami obudil šest mrtvih k življenju, obudi ti dvanajst mrtvih, bomo pa tebi verjeli.“

4. Naša katoliška Cerkev se pa imenuje tudi apostolska, to se pravi, da uči prav tiste nauke, kot so jih prejeli apostoli od svojega Učenika Jezusa Kristusa, deli ravno tiste zakramente, kot so jih delili apostoli in so papež in škofje pravi nasledniki apostolov, tako, ako bi zasledovali vrsto onih škofov, ki so posvetili našega škofa, bi prišli naposled na enega izmed apostolov.

Nobena druga vera nima svojega začetka od apostolov, zato ne more biti nobena druga Cerkev prava Cerkev Kristusova. Ker je naša sv. katoliška in apostolska Cerkev edina Kristusova Cerkev, je zato tudi edinozveličavna Cerkev. Kaj bo pa po smrti z ljudmi, ki se drže drugih ver? Gospod govori: „Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi“ (Mat. 8, 11, 12.). Te besede se dajo razlagati, da bodo katoličani, ki v smrtnem grehu umrjo, pogubljeni, med tem, ko bodo prišli drugoverniki v nebesa. In res zveličani bodo oni drugoverniki, ki po svoji vesti žive in bi se gotovo sv. katoliške Cerkve oklenili, ko bi vedeli zanjo.

Mi smo pa tako srečni, da smo v sv. Cerkvi rojeni, v njenih naukih poučeni, po njenih sv. zakramentih se lahko posvetimo in pridemo v sv. nebesa. Poslužujmo se teh velikih milosti in zvesto poslušajmo svojo mater sv. katoliško Cerkev, ker sicer bomo vkljub temu, da smo otroci kraljestva, pogubljeni po besedah Gospodovih: „Kdor pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik“ (Mat. 18, 17.). Amen.

Ferdinand Gregorec.

XIV. Občestvo svetnikov.

V družbo nebeških meščanov, pripelji nas kralj angelov!
Vsakdanja duhovna molitev.

„Ni dobro biti človeku samemu“ (Moz. 2, 18.), je pripomnil sam Bog in dal pomočnico prvemu človeku. Dalje je dal nežnim, slabotnim otrokom starše, za pomoč v letih, ko si sami ne morejo in ne znajo pomagati, dal je onemoglim staršem otroke za postrežbo in oskrbo v starosti in bolezni, za tolažbo ob smrti in po smrti za spodoben pokop njihovih telesnih ostankov. Dal je Bog sosedu soseda kot svetovalca in pomočnika, dal je nevednemu učenika, bolnemu zdravnika, in strežnika, revnemu dobrotnika. Položil je v srce človekovo hrepenenje po človeški družbi in oblažil srce človeško z milim čutom usmiljenja in tudi zapovedal ljubiti svojega bližnjega. kot sam sebe. Prelepa je ta vez ljubezni in pomoči med blagimi ljudmi, in resnične so besede sv. Pavla apostola: „Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva . . . ne išče svojega, se ne da razdražiti, . . . vse pretrpi, vse prenese.“ (1. Kor. 13, 4—8,) Pomislimo ljubezen materino in skrb očetovo za vsakega izmed njihovih otrok, in naj jih bo še toliko. Poglejmo čiste daritve misijonarjev in usmiljenih sester in drugih redovnic, ki darujejo vse svoje življenje, premoženje in vse ugodnosti za blagor človeštva, za polajšanje človeškega gorja. Prekrasna je vez ljubezni, s katero je zvezal in sklenil Bog ljubezni človeška srca.

Lepa je ta duhovna vez, toda še nekaj lepšega, veselejšega vam hočem danes povedati in razložiti, namreč, da se ta vez med dobrimi nikdar, tudi s smrjto ne pretrga. Ta vez, ki nikdar ne mine, se imenuje občestvo svetnikov. O, vi svetniki v nebesih in duše v vicah, podpirajte me to uro, da bi bile moje besede vam nebeščanom v večje češčenje in večjo slavo, vam dušam v vicah v tolažbo, in pomoč, meni in poslušalcem pa v duhovno korist in zveličanje.

Poglejmo najprej, kaj pomeni beseda občestvo! Občestvo pomeni toliko kot občina. Občina, vam je pa znano, je več gospodarjev z družinami in svojim imetjem združenih v neko zvezo, ki ima skupne dohodke in dobrote, pa tudi skupne stroške. Ako ima občina kako zemljišče ali druge dohodke, so po razmerju deležni vsi občani in, ako ima občina kake stroške, jih

trpe zopet vsi občani po razmerju premoženja. Vzemimo, da ima občina oskrbovati šolo; tedaj prispevajo tudi k šolskim stroškom vsi občani po razmerju svojega premoženja in ne po razmerju otrok, ki jih imajo v šoli. Marsikareri občan donaša k tem troškom obile prispevke, pa nima nobenega otroka v šoli, drug ima zopet več otrok v šoli, pa plača po razmerju svojega premoženja le male svotice. In glejte ravno v tem, da so premožnejši manj premožnim v pomoč, manj premožni pa zopet drugače podpirajo bolj premožne, se kaže lepota takih zvez.

Tudi občestvo svetnikov je taka zveza skupnih dobrot in medsebojne pomoči.

Kdo je pa tako srečen, da je v zvezi občestva svetnikov? Tako srečni smo mi verniki na zemlji, svetniki v nebesih in duše v vicah. Da srečni smo mi, da smo v tako tesni zvezi s svetniki v nebesih in z dušami v vicah. Da, imenujemo se celo tudi mi svetniki, ker smo bili pri sv. krstu posvečeni in postanemo lahko po smrti svetniki v nebesih.

Kristjan, ali si kdaj resno premislil, v kako sveti družbi si? Grešnik, ali si kdaj pomislil, da si v tako tesni zvezi s svetniki? Glej, kako te je sram, kadar se ti sanja, da si v cerkvi pri službi božji med praznično oblečenimi ljudmi sam v delavniški obleki. Oj, kako te mora biti sram in strah, ko se spomniš, da si v družbi, v občestvu svetnikov, brez svatovskega oblačila milosti božje, katero si zapravil s smrtnim grehom. Pri sv. krstu, ko si stopil v občestvo svetnikov, prejel si tudi belo oblačilo nedolžnosti in pravičnosti in glej, ti, ki tako paziš na lepoto telesne obleke, ki se skrbno ogibaš blata in nesnage, ki se vselej preoblečeš, kadar imaš kako umazano delo, ti si zanemaril duhovno oblačilo, se nisi ogibal zapeljivih priložnosti, raztrgal in umazal belo oblačilo nedolžnosti, belo oblačilo svetnikov, kajti sv. Janez v skrivnem razodenju piše, da je videl, zamaknjen v nebesa, svetnike oblečene v bela oblačila. Ti si to sv. oblačilo omadeževal, kako moreš biti tak v družbi svetnikov? Hiti, operi svoje duhovno oblačilo v krvi Jagnjetovi v zakramentu sv. pokore, da boš vreden tako svete družbe.

Oglejmo si tudi dobrote in koristi, ki jih imamo od te sv. zveze, občestva svetnikov, in sicer najprej od zveze z verniki na zemlji. Neskončen zaklad, ki ga ima zveza vernikov na zemlji, je daritev sv. maše. Sv. maša se daruje za vse ljudi, zlasti pa za nas, ude vojskujoče Cerkve. Da bomo spoznali neskončno

dobroto sv. maše, pomislimo to le: V stari zavezi, ko še ni bilo presv. daritve, je Bog mnogokrat kaznoval grešnike na strašen način. Spomnimo se vesoljnega potopa, pokončanja Sodome in Gomore z ognjem in žveplom, pogina egipčanske vojne v Rdečem morju; pomrli so Izraelci skoro do zadnjega v puščavi, upornike zoper Mozesa je zemlja žive požrla.

Menite-li, da dandanašnji ni več greha na svetu, ker Bog ne kaznuje tako očividno, kot nekdaj. Oj, Bogu bodi potoženo, svet je zakopan v pregrehe, strašne reči se čujejo sosebno iz velikih mest. Vendar pa Bog ne stegne maščevalne roke in ne udari z zasluženo šibo. Zakaj ne? Po vsem zemeljskem krogu, in sosebno tudi po velikih mestih stoje sredi grešnega ljudstva hiše božje, in v njih daruje dan na dan, uro za uro neomadeženo Jagnje božje svojemu nebeškemu Očetu spravno daritev za grehe sveta. Kakor s križa na Golgoti, tako kliče neprenehoma z oltarjev k Bogu Očetu: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.) Presv. daritev na naših oltarjih zadržuje pravično jezo božjo, da prizanaša Bog našim grehom in čaka potrpežljivo našega poboljšanja.

Druga korist vojskujoče Cerkve je pa medsebojna molitev. „Molite drug za drugega, da boste ohranjeni,“ priporoča sveti apostol (5, 16), „veliko namreč,“ pravi, „premore stanovitna molitev pravičnega.“ Posebno lepa in koristna je ona zadostilna molitev, ki se opravlja v naši ljubljanski škofiji in tudi drugod vsak dan po župnijah pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom. So pa tudi Cerkve, kjer je presv. Rešnje Telo vedno noč in dan izpostavljeno in se opravljajo pred njim vedno zadostilne molitve za brezbožne grešnike. Koliko dobrot nam Bog zaradi teh molitev naklanja, in koliko kazni zadržuje, spoznali bomo šele v večnosti.

V življenju več svetnikov tudi beremo, kako so sami Bogu darovali svoje zatajevanje, da bi izprosili odpuščanje in odvrnitev zasluženih kazni.

L. 1576. je v mestu Milanu na Laškem nastala grozovita kuga. Kardinal milanski, sv. Karol Boromejski, je hodil, da bi potolažil jezo božjo in odvrnil strašno kazen, bos za procesijo, z vrvijo okoli vratu in s težkim križem na rami. Prelepo je pa tudi sveto Cerkev uravnala duhovnikom molitev za ljudstvo. Vsak samostojni duhovni pastir mora opraviti vsako nedeljo, zapovedan praznik in sopraznik presv. daritev za svojo duhovno čredo in moliti vsak dan prav mnogo za svoje ovčice. Koliko vam pa koristi duhov-

nikova molitev, nam lepo kaže Mozesova molitev na gori. Ko so namreč Izraelci šli v obljubljeno deželo, jih je napadel Amalek z vojsko. Mozes zapove Jozvetu, naj se vojskuje zoper Amalečane, on pa gre na goro in moli ondi k Bogu za zmago svojemu ljudstvu. In glejte, dokler je imel Mozes roke povzdignjene, so zmagovali Izraelci, ko so pa jele Mozesu roke pešati in jih je povesil, zmagoval je Amalek. Ker so bile Mozesove roke težke, sta mu jih podpirala Aron in Hur toliko časa, da je Jozue popolno premagal sovražnika. Tako morete tudi vi z duhovnikovo molitvijo premagovati svoje dušne sovražnike in hoditi po potu zveličanja v obljubljeno deželo nebeške domovine.

Nasproti nam je pa lep zgled moči molitve ljudstva za duhovnike zgodba sv. Petra, zaprtega v ječi. V „dejanju apostolov“ se bere (12, 5.): „In Peter je bil sicer zaprt v ječo, Cerkev pa je molila zanj neprenehoma k Bogu.“ In Bog je uslišal molitev krščanske črede, in je poslal svojega angela, ki je rešil Petra iz srede vojščakov-stražnikov. Ako molijo duhovniki za svoje ljudstvo, in ljudstvo za svoje duhovnike, izpolnjujejo lepo naročilo sv. Jakoba: „Molite drug za drugega,“ in ni se bati, da bi ne bila ohranjena pastir in čreda. Ravnotako pa je tudi prekoristna molitev, ki jo opravljajo starši za svoje otroke, učitelji za svoje učence, predstojniki za podložnike, zdravi za bolne, srečni za nesrečne, zakaj večna Resnica nam govori: „Prosite, in se vam bo dalo, — kdor prosi prejme.“ (Luk. 11, 9. 10)

Kaj ne, prelepa in prekoristna nam je že duhovna vez, ki jo imamo mi verniki na zemlji, toda še imenitniši je vez, ki nas veže celo s svetniki, ljubljenci božjimi v nebesih. Oni prosijo pri Bogu za nas. V sv. pismu stare zaveze že stoji: „Ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sv. mesto, Jeremija, prerok božji.“ (II. Mak. 15, 14.). Da bi bili pa mi še bolj deležni priprošnje svetnikov, jih pa častimo in kličemo na pomoč.

Sv. Cerkev ve, kolikega pomena so priprošnje svetnikov za nas popotnike po solzni dolini; zato je uravnala, da se da vsakemu kristjanu takoj pri sv. krstu ime kakega svetnika, ki naj mu bo zgled v življenju in poseben varih v nevarnostih in priprošnjik v odločilnih trenotkih. Pa ne samo posameznikom daje sv. Cerkev posebnega nebeškega variha, temveč tudi večjim družbam. Tako ima vsaka župnija svojega posebnega patrona v nebesih. Le žalibog, da ljudstvo navadno premalo misli na svojega farnega variha in mesto, da bi njegov spominski dan ob-

hajalo z molitvijo in s posebnim priporočilom, ga pa obhaja navadno s posvetnimi veselicami in nevarnimi, da celo pregrešnimi zabavami. O, kaka nečast posebnemu farnemu priprošnjiku od njegovih varovancev!

Dalje je dala sv. Cerkev tudi posebnim stanovom posebne zagovornike v nebesih: Mladini sv. Alojzija, dijakom sv. Tomaža Akvinskega, očetom sv. Jožefa, materam sv. Ano i. t. d.

Kakor skrben oče, dobra mati, ljubeči bratje in sestre v domači hiši vedno mislijo in skrbe za koga iz družine, ki je na ptujem, kako se mu godi, kje je in kaj počne, tako skrbe svetniki za nas v domači hiši svojega nebeškega Očeta, in prosijo za nas, ki smo še na potu v svojo domovino. Zato nam pa daje sv. Cerkev najljepši zgled, kako naj jih tudi mi častimo in kličimo na pomoč.

Sv. Cerkev časti svetnike tako, da njim v čast opravlja najsvetejšo daritev, zida prekrasne cerkve, postavlja jim altarje, napravlja kapelice, časti in zaljša njihove podobe. Pred vsemi pa časti in kliče na pomoč Kraljico vseh svetnikov Marijo Devico, brezmadežno Mater Sina božjega.

Kako veliko je zaupanje sv. Cerkve v pomoč Marije device in svenikov, spoznamo iz tega, ker jih kliče na pomoč večkrat pri daritvi sv. maše. Sestavila je litanije vseh svetnikov, ki jih moli pri vseh važnejših opravilih: pri blagoslovu krstne vode, prošnji teden pri procesijah, pri molitvah za razne potrebe ob suši, ob deževju, ob bolezni, pri zakramentu sv. poslednjega olja za srečno smrt bolnikovo. Po zgledu svoje matere sv. Cerkve priporočajmo se tudi mi zaupno Mariji, naši nebeški Materi. Obilni spominki in darovi ob njenih romarskih cerkvah nam pričajo, da jo njeni revni otroci ne prosijo brez u-peha pomoči. Priporočajmo se drugim nebeščanom, saj so med njimi tudi naši sorodniki in prijatelji. Posebno starši se lahko zaupno obračajo do svojih v nedolžnosti umrlih otrok, ki bodo gotovo goreče prosili za tiste, ki so jim naklonili po svetem krstu večno življenje.

Vesela je zavest, da imamo v nebesih mogočne prijatelje, ki prosijo pri Bogu za nas, vesela in silno tolažljiva je pa tudi resnica, da moremo tudi mi pomagati našim umrlim, ki so se pred nami ločili s sveta in morajo zdaj trpeti v vicah, da popolno očistijo svoje duše, ker nič nečistega ne more priti v nebeško kraljestvo.

Vsako še tako trdo srce se omehča ob nesreči svojega bližnjega, sosebno domačina, da mu priskoči na pomoč. Kako bridko bi bilo, ko bi mi vedeli, da duše naših sorodnikov trpe hude bolečine v vicah, pa bi jim ne mogli pomagati. Toda strmimo nad neskončno modrostjo božjo! Njegova neskončna pravičnost mora kaznovati duše v vicah za najmanjši pregrešek, njegovo neskočno usmiljenje pa nam daje priložnost zadostavati za njihove pregrešk in jim pomagati v nebeško veselje. In kako obilna sredstva so nam na razpolago, da moremo izdatno pomagati trpečim dušam naših dragih v vicah. Imamo daritev svete maše, darujemo za nje lahko sv. obhajila in obilno sv. odpustkov, molimo za nje sv. križev pot in rožni venec in kadar in kolikorkrat izmolimo za nje izdihljej: „Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti. Naj počivajo v miru. Amen," vsakokrat jim pridobimo 300 dni odpustka. Darujemo jim lahko svojo miloščino, svoj post in zatajevanje, lahko potrpimo vsako neugodnost njim v prid. O, koliko tako lahkih prilik, pomagati dušam v vicah! Ali se jih ne bomo radi in pogosto posluževali?

To je tudi naša dolžnost in naša korist. Koliko hvaležnosti smo dolžni mi svojim umrlim staršem, bratom in sestram, sorodnikom in dobrotnikom. Hvala Bogu, da jim moremo povrniti zdaj njihove dobrote, ko so oni pomoči tako potrebni, ker si sami ne morejo nič pomagati. Pomislimo pa tudi, da duše v vicah prosijo neprenehoma za nas, one čujejo noč in dan in prosijo Boga za nas tudi tedaj, ko mi delamo in ne mislimo na Boga, ko smo v nevarnosti, telesni ali dušni. Ali niste že sami večkrat opazili očividne priprošnje duš v vicah? Ali se vam ne zdi čudno, da marsikatera vdova z obilnimi otroci po moževi smrti še bolje izhaja, kot poprej? Ali niso mnogokrat zapuščeni otroci umrlih staršev mnogokrat boljši kot drugi? To pride odtod, ker rajni mož, ker umrli starši, bodisi v vicah ali v nebesih mislijo in prosijo Boga za svoje drage na zemlji. Zato pa tudi mi, ko pomagamo dušam v vicah, izročajmo njihovi priprošnji sebe, svoje hiše in družine.

Za pomoč dušam v vicah nas pa vžiga tudi zgled svetnikov v nebesih, ki tudi prosijo za duše v vicah, in pa obljuba Gospodova: „Blagor usmiljenim, ker oni bodo dosegli usmiljenje." (Mat. 5, 7.). „Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta ... žejen sem bil, in ste mi dali piti. ... v ječi sem bil, in ste k meni prišli.

Resnično, vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“ (Mat. 25, 34—41.). „S kakršno mero boste merili, s tako se vam bo odmerjalo.“ (Luk. 6, 38.). O, kako tolažljive obljube za zdaj, za smrtno uro in ob sodbi!

Pred duhovnimi očmi se nam je prikazalo prelepa vez občestva svetnikov, naše srce se je polnilo veselja in tolažbe, da smo v ti blaženi zvezi s svetniki v nebesih in z dušami v vicah. Na misel nam je pa tudi prišlo, kako žalostno mora biti pogubljenim, ki so iztrgani iz zveze svojih dragih na zemlji in v nebesih, nobena pomoč, in naj bi bile tudi vse sv. maše, ki se bodo darovale do konca sveta, vse jim ne pomaga nič in ne more nič olajšati ali okrajšati grozovitega trpljenja. Tudi mi smo še v nevarnosti, da pridemo v ta nesrečni kraj, sosebno so pa oni, ki imajo smrtni greh na svoji vesti, v nevarnosti vsak trenotek pasti v roke živega Boga in biti pahnjeni v večno pogubljenje. Grešnik, brž vun iz te grozne nevarnosti, zateci se nemudoma k svoji materi sv. Cerkvi; ona ima ključe nebeškega kraljestva, in te popelje v zakramentu sv. pokore v večno življenje. Amen. *Ferdinand Gregorec.*

XV. Verski resnici: Vstajenja mesa in večno življenje.

In bodo prišli, kateri so dobro delali v vstajenje življenja, kateri so hudo delali, v vstajenje obsojenja.

Jan. 5, 28, 29.

Čudovito je ustvaril Stvarnik rastlinstvo na zemlji. Vsaki rastlini je dal seme svojega plemena, da se po njem dalje plodi in razširja. In kako čudovito se razvije rastlina iz semena! Seme se dene v zemljo, ondi segnije in strohni, iz njega pa požene kal, iz katere se razvije rastlina, raste, zeleni, cvete in naredi sad, novo seme istega plemena.

Naravni razvitek rastline iz semena v zemlji nam pač olajša verovati, da bo tudi človeško telo, ki se po smrti, ko se loči neumrjoča duša od njega, pokoplje v zemljo, zopet kot rastlina se dvignilo poživljeno in poveličano iz zemlje in potem ne več umrlo, temveč živelo na večno.

Ti dve verski resnici vstajenja mesa in večnega življenja vam hočem danes z božjo pomočjo pojasniti.

Kar v naravi, posebno pri rastlinstvu vsako pomlad opazujemo, namreč vstajenje k novemu življenju, to nam napoveduje naš nebeški Učenik tudi o človeškem telesu: „Ne čudite se temu, ker pride ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, *v vstajenje življenja*, kateri so pa hudo delali, *v vstajenje pogubljenja*.“ (Jan. 5, 28, 29.).

Zakaj pa bomo vstali s svojimi telesi?

1. Naša telesa so posvečena in maziljena v zakramentu sv. krsta v tempelj božji, pri sv. birmi smo bili maziljeni v vojščake Kristusove, pri sv. obhajilu postane telo človekovo posoda presv. Rešnjega Telesa, pri zakramentu sv. poslednjega olja se mazilijo vsi poglavitni udje človeškega telesa. Ne spodobilo bi se, da bi tako posvečeno telo za vedno strohnelo kot strohnejo živalska trupla.

2. Smrt je kazen za greh. Zveličar pa je prišel zadostit za greh in izbrisat kazen in Njegovo odrešenje pa bi ne bilo popolno, ako bi ne bil premagal tudi smrti in nam ne zaslužil večnega življenja tudi po telesu.

3. Naše telo je deležno tudi naših **dobrih** ali **hudih** del, zato je tudi pravično, ako bo deležno večnega veselja ali večnega pogubljenja. Kadar moliš, tedaj res tvoja duša misli na Boga, toda tudi tvoja usta, tvoje roke, tvoja kolena pripomorejo k pobožni molitvi. Ko se vdeležiš službe božje, božje poti, koliko trpi tvoje telo, da more duša v romarski cerkvi pobožno moliti, vredno prejeti sv. zakramente. Koliko dela in trpljenja, da zvesto spolnuješ svoje stanovske dolžnosti, da skrbiš za svoje otroke, da ubogaš svoje starše. Koliko premagovanja, da zatiraš svoje hudo nagnjenje, da spolnuješ zvesto postne zapovedi. Pri tem tvoje telo mnogo trpi in naj bi zato ne vživalo nikdar nikakega veselja. Nasprotno pa telo hudobneža doprinaša toliko hudobij in pregreh, pa naj bi počivalo vedno mirno v zemlji, kot telo svetnikovo. Kje bi bila potem neskončna pravičnost božja, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. — Ali bodo vstali vsi ljudje?

Vsi bodo vstali, dobri in hudobni. „Vsi, ki so v grobeh, bodo slišali glas Sina božjega,“ govori Gospod in za njim sveti apostol Pavel: „Vsi bomo vstali, toda spremenjeni (poveličani) ne bomo vsi.“ (I. Kor. 15, 51.). Telesa se bodo tedaj ravnala po svojih dušah. Kakršna bo duša vsakega človeka, tako bo tudi njegovo telo. Telesa zveličanih bodo lepa, poveličana, telesa

pogubljenih pa tako grda in ostudna, da „bodo začeli reči goram: padite na nas! in hribom: pokrite nas!“ (Luk. 23, 30.). Na njihovih ostudnih telesih bo namreč vsakdo videl vse njihov hudobno življenje.

„Takrat se bodo pravični svetili kot solnce.“ (Mat. 13, 43.). Njihovo telo bo poveličano, poznale se bodo na njih vse čednosti in dobra dela celega njihovega življenja. Podobna bodo telesu vstalega Zveličanja, nestrohljivo duhovna. Kakor pohiti naša duša s svojimi mislimi urno kamorkoli hoče, tako bodo po vstajenju tudi telesa pravičnih pohitela, kamor bo hotela njihova duša. Kakor zdaj naše duše ne zadržuje ne daljava, ne hribje in doline, ne široke reke, niti morje, ne zapahi in zidovje, da bi ne pohitela v mislih za svojimi dragimi, tako gibčno bo po vstajenju tudi telo pravičnih, kot telo ostalega Zveličarja, ki se je v hipu prikazal zdaj tu, zdaj tam in prihajal k apostolom skozi zaprte duri.

Slišali smo, da se bo ob vstajenju ravnalo telo po duši in ne duša po telesu, zato skrbimo za lepoto duše in ne skrbimo čez potrebo za svoje telo. Dušo varujmo pred madeži greha in zaljšajmo s čednostmi, da bo le duša lepa na dan vstajenja, potem bo lepo tudi naše telo. Žal, da ravno oni, ki toliko skrbe za lepoto svojega telesa, ga lepšajo in zaljšajo, obešajo nanje vse, kar imajo, tako malo skrbe za svojo dušo, ki je navadno grda in ostudna, zakopana v najgrše pregrehe.

Koliko veljave imajo taki lepotičniki in nečimrnice pred Bogom in angeli, nam kaže sledeča pripovedka: Potoval je nekoč angel v človeški podobi s pobožnim samotarjem. Ko gresta po samoti, najdeta mrtvo že natrohnjeno človeško truplo. Silnega smradu, ki veje iz mrliča, puščavnik ne more prenesti in si z robcem zatisne nos in usta. Angel ga vpraša, čemu se zakriva? Odgovori mu, da si je radi neznosnega duha zatisnil nos in usta. Angel molči. Ko potujeta dalje in dalje, jima prijezdi nasproti zal mladenič, bogato in dragoceno oblečen. Ko se srečajo, si zatisne angel z robcem nos, kot je storil prej puščavnik. Ta se začudi in vpraša angela, čemu si zdaj zatiska nos, ne pa prej, ko sta šla mimo trohnelega mrliča. Angel mu pa odgovori: „Ti si iz mesa in čutiš smrad mesa, jaz pa sem duh in čutim smrad duha. Ta grešni mladenič smrdi Bogu in angelom bolj, kot najbolj smrdljivo truplo.“

Vstajenje mesa, vstajenje vsega človeštva bo s o d n j i d a n. „Takrat,“ pravi Jezus, „pojdejo hudobni v v e č n o trpljenje, pravični pa v v e č n o življenje.“ (Mat. 25, 46.) „Pridite, oblago-

darjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta“ (Mat. 25, 34.), tako jih bo povabil sodnji dan ljubeznivi Sodnik. In res bodo oblagodarjeni, ker pojdejo v veselje večnega življenja. To veselje je tako veliko, da ga ni mogoče nam ljudem zdaj niti misliti, niti umeti. Sv. apostol Pavel je bil zamaknjen v tretje nebo in kaj piše? Morda popisuje nebeško veselje in radosti? O ne, temveč: Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.) In sv. apostol Janez, ki je bil v skrivnem razodenju tudi zamaknjen v nebesa, ne more popisati, kaj dobrega nas čaka gori, zato piše samo, kaj hudega gori ne bo: „Bog bo obrisal,“ tako piše, „vse solze od njih oči, in smrti ne bo več, tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker prejšnje je minulo“. (Raz. 21, 4.)

Torej nikake bolečine ne bo več v nebesih. O, koliko bridkosti, skrbi in žalosti je na svetu, da se zemlja po pravici imenuje solzna dolina. Z jokom nastopi človek zemeljsko potovanje in s solzo v očeh se loči s sveta. In to ne velja samo o ubožcih, temveč v tem smo si vsi enaki.

O nekem kralju se bere, da si je ob nastopu vlade dal napraviti srebrn zvonček, da bi one dneve, ob katerih ne bo imel težav in skrbi, zvečer zvonil v znamenje veselja in zahvale. Kaj menite, kolikokrat je zvonil ta kralj, kateremu ni ničesar manjkalo. — Ves čas samoenkrat, na dan svoje smrti, na katero se je vse življenje dobro pripravljal.

V nebesih ne bo nikakih bolečin in bolezni, ki zdaj polnijo neštevilne bolnice po vseh krajih zemlje. Ne bo gori več skrbi in pekoče vesti, ne bo več strahu pred grehom in večnim pogubljenjem. „Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu. Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda“ (Raz. 14, 13.), tak glas je slišal sv. Janez iz neba v skrivnem razodenju. „In v miru mu je bil pripravljen kraj, in na Sionu njegovo bivališče,“ te besede sv. pisma veljajo nebeškim prebivalcem.

Pa ne samo, da nebeščani ne bodo občutili nikakega trpljenja, temveč uživali bodo tudi vse veselje in radost. Ta radost bo obstajala v tem, da bodo svojega Boga gledali od obličja do obličja, toda ne strme občudovali, temveč ga tudi obenem ljubili kot svojega preljubeznivega Očeta. To gledanje božjega bitja in ljubezen do njega jih bo napolnjevala z nepopisnim veseljem.

Polegtega pa ta sveta družba v nebesih! Angeli božji, naši angeli varihi, Marija Devica, vsi svetniki bodo naša prijateljska

družba. Preljubega Zveličarja bomo gledali v njegovi človeški podobi, poslušali njegove milorajske pogovore. Sošli se bomo s svojimi predragimi starši, brati in sestrami, videli svoje preljube prijatelje, govorili s svojimi dobrotniki, telesnimi in dušnimi. Marsikateri izmed vas se še z veseljem spominja na kako prijetno družbo v življenju, ko je bilo vse srečno in veselo, kako hitro je potekal in potekel čas veselja. Toda v nebesih se pa tega ne bo treba bati, da bi to rajsko veselje minulo, ker bo večno, neskončno. Saj bi ne bilo tudi pravo, neskaljeno veselje, ako bi bilo pomešano s strahom, da utegne vsak čas miniti. Pa tudi bati se ni, da bi se tega veselja naveličali, četudi bo večno, vsaj nam še na zemlji, kjer je mnogo več hudega kot dobrega, čas tako hitro poteka.

Lepo nam pojasnuje kratkočasnost nebeškega veselja pripovedka o menihu, ki je večkrat premišljeval nebeško veselje in besede sv. pisma: „Pred Bogom je tisoč let kot en dan.“ Nekega dne sliši na vrtu ptička čudovito lepo peti. Kar prevzet od lepega petja pozabi na vse in hiti za ptičkom. Ko se mu zazdi, da je kako uro od doma, se vrne. Toda, kaka izprememba, samostana ne pozna več, — nova poslopja, čisto drugi ljudje. V pogovoru se je pokazalo, da je bil 300 let od doma, njemu pa se je zdelo le eno uro.

Nepopisno je nebeško veselje, zato večkrat mislimo nanje in zahrepenimo po njem. Posebno glejmo, da ga ne izgubimo s smrtnim grehom. O, ni ga na zemlji veselja, ni ga bogastva, da bi bilo vredno zaradi njega pustiti nebeško veselje. O, kako bi se kesali sodnji dan, da smo za kratko in celo nespodobno zemeljsko veselje zamenjali večno radost nebeško.

Neki Švicar je prodal največji diamant Karola Burgundskega za — en goldinar. Kako je moralo biti pač pri srcu temu človeku, ko se je ta diamant pozneje prodal za — 20.000 cekinov. Pač ni mogel nikdar pozabiti, da je zavrgel tako veljavo. Tudi nesrečniki v peklu se bodo z bridkostjo spominjali pregrešnega, kratkega veselja, za katero so prodali nebesa.

„Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj,“ (Mat. 16, 24.) tako nam govori Zveličar. Torej nebeško veselje se ne dobi brez trpljenja, zato se pa v bridkostih in težavah ozirajmo tja gori v nebo, krepčajmo se z mislijo, tam gori se bomo kmalu odpočili od kratkega zemeljskega trpljenja. Spominjajmo se besedi apostola Pavla: „Trpljenje sedanjega časa se ne da primeriti prihodnji časti, ki bo razodeta nad nami.“ (Rim. 8, 18.) Kdo izmed nas bi ne

hotel en dan pretrpeti vse mogoče trpljenje, ako se mu zagotovi, da si s tem zasluži nadaljno življenje brez vsega trpljenja, srečno in veselo. Ali pa ni trpljenje celega našega življenja le en sam dan proti neskončni večnosti?

Neki lovec zasliši na lovu v gozdu prav ljubeznivo petje. Gre za petjem, in najde v revni kočici puščavnika. Ležal je na revnem ležišču, bolan tako grozno, da je padalo meso v kosih od njegovega telesa, pa je polegtega čisto zadovoljen popeval. Lovec ga vpraša, kako more v tolikem trpljenju biti tako vesel. Starček pa mu pokaže v razstrgani strehi revne kočice luknjo, skozi katero se je videl košček jasnega neba, in pravi: „To je, kar mi napravlja veselje; ječa mojega telesa razpada, upam, da pojdem vsak čas v neskončno veselje nebeško, ki mi je obljubljeno."

Tudi mi radi trpimo za nebeško veselje. Gospod govori: „Nebeško kraljestvo silo trpi, in silni ga nase potegnejo." (Mat. 11, 12.) Kolikor večji bo naše trpljenje na svetu, toliko obilnejši naše veselje v nebesih. Večno živeli bodo pa tudi pogubljeni v peklu, toda njihovo bivanje v groznem trpljenju se skoraj ne more življenje imenovati, zato o njih nismo govorili pri nauku o večnem življenju.

S tem je dovršen nauk o resnicah naše sv. vere, kolikor jih obravnava prvo poglavje katekizma. Preden pa vam rečem „Amen", naj vam še razložim, kaj ta besedica pomeni. Velikega pomena je ta beseda, mnogokrat jo izgovarjamo, na pomen njen pa tako malo mislimo. Dvojen pomen ima. Pri apostolski veri, kjer izpovemo, kar verujemo, beseda „Amen" potrjuje še enkrat vse, kar smo izpovedali, pomeni namreč: tako je, res je. Kadar pa stoji beseda „Amen" po kaki prošnji, pa pomeni: tako bodi, tako se naj zgodi. Pri molitvah torej z besedo „Amen" ponovimo svojo prošnjo. Prav lepo je pri cerkvenih molitvah, ko mašnik opravlja molitev, ljudstvo pa z „Amen" duhovnikovo prošnjo ponovi, n. pr. k sklepu sv. maše moli mašnik: Blagoslovi vas vsemogočni Bog, Oče, Sin in Sv. Duh, in ljudstvo odgovori: Amen, tako naj se zgodi. Ali: „Naj počivajo v miru. Amen," tako bodi! K sklepu naukov o verskih resnicah tudi mi vsi skupaj še enkrat izpovejmo svojo živo in trdno vero in zato recimo: res je tako! Amen. *Ferdinand Gregorec.*

Priložnostní govori.

Govor pri slavnosti pokladanja temeljnega kamna.[1]

Glejte, postavim v Sijonu izbran in drag vogelni kamen, in kdor bo vanj veroval, ne bo osramočen. I. Pet. 2, 6.

1. Lani na ta dan ste imeli, dragi farani, lepo slavnost, ko smo blagoslovili ono kapelico Lurške Matere božje. Recimo, to je bila prva stopnja za tista dela, ki se imajo pri vas zdaj izvrševati . . . Ondi zdaj opravljate svojo službo božjo.

2. Ako se zdaj ozrem okrog sebe, vidim od lani mnogo predrugačenega . . . Vaše stare farne cerkve ni več. Ono zidovje, med katerim ste se zbirali k službi božji vi in vaši predniki okrog 400 let, je zginilo s tega površja; kmalu po veliki noči ste vzeli slovo od svoje duhovne matere, stare cerkve.

V starih zapisnikih berem, da se je tukaj duhovnija ustanovila l. 1509. Izločila se je okrajina po teh hribih in dolih iz starodavne matere fare Št. Rupert. A pomislite, predragi Polšničani, kaj se to pravi: z vaših hribov in dolin hoditi k službi božji v Št. Rupert . . . In vendar je to trajalo kakih 300 let. Zato laže precenite dobroto, ko je bila l. 1509. tu ustanovljena lastna duhovnija, in od tedaj so vaši predniki, recimo 8—10 rodov, imeli doma svojo službo božjo. V teku stoletij je bila cerkev premajhna — torej so jo do- in prezidavali (štirikrat), dokler je tudi sedanjemu rodu postala premajhna.

3. In danes stojimo pri drugi stopnji za vašo farno cerkev — vložiti hočemo temeljni kamen in blagosloviti njega ter prostor, kjer naj se vzdigne nova, prikladniša cerkev, lepo ozaljšana kot vredna nevesta nebeškemu ženinu . . . Danes veljajo pač še posebno za vas besede sv. apostola Petra: Glejte, postavim v Sijonu . . .

Preden se je to moglo izvršiti, je moralo priti dovoljenje od višje cerkvene oblasti. Škof kot višji pastir vseh vernikov naše škofije so vsled prošnje vašega skrbnega g. župnika z veseljem dovolili, da se zida nova cerkev. In ker sami zavoljo birmovanja v svoji stolnici ne morejo priti, so mene pooblastili, da zdaj z

[1] Za novo cerkev v Polšniku na Kranjskem dne 23. maja 1904.

gg. duhovnimi sobrati — med katerimi so tudi vaš nekdanji vč. gospod župnik, sedaj svetokrižki, da so priča veselja svojih nekdanjih ovčic — izvršim sv. obrede, ki jih bote zdaj videli in katere vam hočem nekoliko pojasniti.

I. Kako se tedaj blagoslavlja temeljni kamen?

1. Že dan poprej postavi mašnik na kraj, kjer bo veliki altar, lesen križ. Kakor v vojski vojvoda zasadi v zemljo zastavo v znamenje, da si je pridobil mesto, pokrajino ali deželo za svojega kralja, tako zdaj sv. križ tu kaže, da je prostor postal lastnina nebeškega kralja . . . kjer se bode vršila duhovna vojska, brez katere ni nikdar človeško življenje.

2. Ako ne že prej, blagoslovi se zdaj sol in voda, s katero se pokropi prostor okrog lesenega križa (oziroma šotora, kjer se navadno potem opravi tudi sv. maša).

3. Zdaj gredo duhovniki, pojoč sv. psalme, k vogelnemu kamnu, ki je tu za šotorom ravno za bodočim velikim altarjem pripravljen. Tam bomo v kamen vložili tudi spominski list, kdaj se je začela cerkev zidati in s čigavimi troški, kar bodo g. župnik potem prebrali . . .

Ondi bomo opravili sv. psalme in druge molitve; jaz bom pokropil temeljni kamen, nato bom z dletom zarisal na njegovih štirih vogalih sv. križ.

Pojo se litanije vseh svetnikov in predglasje spomni na zgodbo očaka Jakoba. — Ko je namreč on potoval v daljno deželo, je moral prenočiti pod milim nebom. Dejal si je kamen pod glavo ter zaspal, — v spanju je videl lestvico se vzdigovati od zemlje do neba, po njej so hodili angeli gori in doli, na vrhu je bil Bog sam. Prebudivši se vzame kamen, pomazili ga z oljem in postavi v znamenje ter vzklikne: Kako strašen je ta kraj, tu ni druzega nego hiša božja in vrata nebeška. — Preljubi, te besede veljajo tudi temu kraju, kjer se bo zdaj položil vkladni kamen, taka čuvstva kakor očaka Jakoba morajo prešinjati tudi nas. Kajti ob vložitvi temeljnega kamna bom izgovoril tudi jaz: „V veri Jezusa Kristusa postavimo poglavitni kamen v to dno: V imenu Očeta † in Sina † in Sv. Duha †, da živi tu trdna vera in strah božji in bratovska ljubezen, in da bo ta kraj tako odmenjen za molitev in za klicanje in hvalo imena ravno tistega Jezusa Kristusa, ki živi in kraljuje Bog na vse večne čase

Amen.“ Kako lepo vam je tu izražen namen tega sv. kraja! Iz tega spoznate, kaj vam je storiti, kako se tu obnašati in katere čednosti naj cvetô med vami.

Dotaknil se bom vogelnika, postavili ga bomo na odločeno mesto ter zazidali s cementom. Na to ga bom oblil z blagoslovljeno vodo — in ko bodo mašniki molili psalm Miserere in še druge psalme, bom z blagoslovljeno vodo vse obzidje (oziroma temelj, kjer se bo vzdigovalo zidovje) poškropil.

Tako mora biti očiščen ves ta prostor, da bo vredno bivališče za Najvišjega.

Ako pomislite, kolikokrat se kristijani celo na sv. kraju nedostojno obnašajo, kakó pomanjkljiva je njihova molitev . . . spoznate, kako potrebno je odvzeti proč slehrni madež in prostor posvetiti Najvišjemu!

II. A današnja slavnost vam kliče v spomin tudi nekatere dolžnosti.

1. Pred vsem se morate zavedati, da delate novo stavbo v čast troedinemu Bogu, da pri tem ne iščete svoje časti, ampak božje, saj to naravnost izraža blagoslovna molitev, katera kaže na Kristusa, kot na vogelni kamen, „da bode on tudi začetek, rast in dopolnitev pričujočega dela, ki se mora začeti v čast in hvalo njegovega imena.“

Zato pa mora biti obnašanje vseh, ki bodo tu delali, dostojno in primerno temu vzvišenemu namenu. Od spoštovanega stavbenega mojstra do zadnjega zidarja, in potem tesarji, kleparji, ključarji, steklarji: z eno besedo vsi, ki bodo tu imeli kaj opraviti, naj se živo zavedajo, da delajo tempelj Gospodu svojemu Bogu.

Tudi za vas, predragi, veljajo besede sv. Petra: „Glejte, postavim v Sijonu . . . Za vas je tu gora sijonska. Kakor se je na gori sijonski pri zadnji večerji obhajala nekrvava daritev ter bil postavljen zakrament presv. Rešnjega Telesa, tako, glejte, se bo vršilo tudi tukaj, ravno isti Jezus se bo daroval tudi tu, v zakramentu sv. Rešnjega Telesa bival bo tukaj . . . zato glejte, postavim na Sijonu temeljni, vogelni kamen . . . in kdor bo vanj veroval, ne bo osramočen.

2. Če se boste torej ozirali na ta vogelni kamen, ki je Kristus sam, ne bote osramočeni. Kajti od te sijonske gore bo izviral blagor za vaše neumrjoče duše, vaša sprava z Bogom, vaše očiščenje in zveličanje.

Če pa je temu tako, sledi iz tega za vas dolžnost podati sredstva ali pomočke za zidanje hiše božje.

Z veseljem sem slišal, da se zavedate te dolžnosti. Veseli so bili presvetli knezoškof, ko so izvedeli, s kako gorečnostjo ste se dela poprijeli. Lepo je slišati, da so vam priskočili na pomoč tudi sosedje iz Št. Jurske in Dolske fare . . .

Marsikateri se vstraši rekoč: Veliko bo stalo . . . Predragi, nič se ne bojte; z združenimi močmi se vse doseže . . . Sicer pa pomislite . . . čegavo je vse, kar smo in kar imamo? Vse je Gospodovo . . . on je lastnik, mi smo le oskrbniki; in kar mu zdaj daste za njegovo hišo, so le obresti, glejte, da jih Bogu točno odrajtujete, da ko vas pokliče, boste laže dajali račun od svojega hiševanja.

Morda bi kateri rekel: Ali če tu delam, bom zamudil doma, na polju, travnikih itd. . . . Za zgled, da se ni treba bati, vam navedem naše farane. Še nobeden ni prišel k meni ter potožil, da mu je žal, ker je veliko delal pri cerkvi; pač pa je marsikateri rekel: Dosti je bilo dela, pa vendar smo vse opravili še bolj redno, nego druga leta . . .

Nobeden še ni rekel, da mu je žal, kar je daroval za cerkev . . . pač pa: da ničesar zbog tistega daru ne pogreša . . .

Odkod to? . . . Kaj ne, sv. Peter pravi o vogelnem kamnu: „Kdor bo vanj veroval, ne bo osramočen."

Spomnim vas še na zidanje Jeruzalemskega tempelja. Sv. pismo pravi, da sta kralj David in njegov sin Salomon . . . pripravljala vse potrebno . . . a tudi Izraelci so vsak po svojih močeh doprinašali daril, žene svoj lišp . . . da bi čem prej postavili tempelj Najvišjemu . . .

Storite tako tudi vi, zbirajte se okrog svojega č. g župnika, poslušajte in ubogajte ga — kajti eden — kakor v vojski general — mora biti načelnik, voditelj . . . vsak naj stori, kar se mu odkaže . . . in hitro bo rastlo to zidovje . . .

Za sklep pa naj navedem le besede preroka Ageja, ki jih je govoril ob drugi zidavi Jeruzalemskega templja ljudstvu v imenu Gospoda samega: *Od tega dne, ko se je pokladal temelj za tempelj Gospodov . . . hočem k vsemu dati svoj blagoslov.*

In prav v tem smislu bom zdaj molil v imenu sv. Cerkve k Gospodu: „Dodeli, da katerikoli bodo k zidanju te cerkve s čistim srcem kaj pomogli, naj dosežejo telesno zdravje in dušni lek."

Nisem prorok, ne smem biti predrzen; a upanje smem izreči in vsi ga smete imeti, da gospod ne bo svoje roke odtegnil od vas, in njegov blagoslov vas bo spremljal.

In tisti Duh božji, ki je ob stvarjenju plaval nad vodami in vse urejeval, tisti sv. Duh, naj razprostré tudi nad tem krajem svoje peruti, naj vas vodi, podpira, varuje, da se čem prej zberete v novi cerkvi ... da sé vaše duše ondi očistijo, v milosti vtrdijo ... in s te gore kedaj vse osrečene povzdignejo k nebeškemu Sijonu! Amen. *Anton Žlogar.*

Pogled na slovstvo.

Knjige Družbe sv. Mohorja za leto 1909. 1. *Podobe iz misijonskih dežel.* I. zvezek. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1909.

Popolnoma nova knjiga, katero bodo Mohorjani gotovo z veseljem in zanimanjem prebirali. Z živo besedo in s številnimi slikami se pojasnuje življenje junakov — apostolov, ki na na daljnem vzhodu in na jutrovem oznanjujejo resnice sv. vere. Knjigo pozdravljamo posebno radi tega, ker je to pri nas prvi večji poizkus, podati podrobnejši opis misijonskega delovanja. Iz srca čestitamo Mohorjevi družbi k temu podjetju, ki nam nadomešča poseben misijonski časopis, kakor jih imajo drugi, seveda številnejši narodi. *K.*

2. *Navzgor — navzdol.* Povest iz polminole dobe. Spisal dr. Jos. Vošnjak. — Res smo pričakovali kaj posebnega od te „posebne“ knjige, ki jo je izdala Družba — letos prvič — za tiste svoje člane, ki so molitvenika manj potrebni ali nepotrebni. Toda — „stvar je taka,“ — da rabimo pisateljevo priljubljeno uvodnico: Tendenca povesti je gotovo hvalevredna, kakor drugače ni pričakovati od cerkvene Družbe. Naše — sicer maloštevilne — sinove, ki se iz poklica posveté vojaški službi, bo ta povest precej živo bodrila in svarila. Tudi kakemu preveč podvzetnemu — česar pa se pri nas ni bati — ali lahkomiselnemu trgovcu zna biti ta knjiga precej koristna. Tudi radi pripoznamo, da bo hasnila v narodnem oziru tuintam, zlasti po obmejnih pokrajinah; saj mora prigabiti — in v tem je karakterizacija živahna — tudi mlačnemu narodnjaku značaj samopridnega odpadnika. — Toda: tehnika povesti je precej siromašna. Eden socialno gor, drugi socialno in moralno dol, pa na vsaki strani po en konflikt — in povest je na str. 100 končana pravtako, kot smo slutili že takoj izpočetka. Potem pa še 44 strani branja de quibusdam aliis. — Slog in jezik pa — odkrito povedano — nas je presenetil. Zdi se, da je povest pisana v enem toku brez vsakršnih poprav in piljenja. Nemčizmov je daleko čez vsakdanjo navado. Tu se ljudje še „obnašajo“ (str. 4 sq.) in se jim postarem še „dopade“ (str. 8 sq.), gledajo iz visokih hribov (str. 7, itd. Tudi s slovnico je ponekod polom: „pri čem se ni preveč potrudil“ (str. 3), vsaki teden (str. 28 sq), dobista (str. 31), „ta podpis ni podpisala moja sestra“ (str. 75), in podobno. Glagol ob koncu stavkov ni na čast pisatelju. Sedanjik in preteklik se menjavata v istem stavku kar vprek. Nekateri izrazi so začuda nemški pokvečeni. Navajamo: „nikdo ne more z menoj zapovedovati“ (str. 31) — „glavar ima pod seboj rudokopne zadeve“, (str. 39, 67) itd. Kličemo družbi(gledé na to knjigo): Ne navzdol! Navzgor! *V - c.*

Založba „Katoliške Bukvarne“. Tisk „Katoliške Tiskarne“.
Odgovorni urednik: Alojzij Stroj.